

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

MICI (MARIJA) KURNIK

»O, SEM REKLA,
NA TELOVADBO
BI TUDI JAZ ŠLA.
PA SEM ŠLA.«

Ljubljana

**OGLEDALI SMO SI NEPRECENLJIVE ZBIRKE SOMEŠČANOV. MESARJE SMO
VPRAŠALI, KAJ BO ZA V LONEC. PRIPRAVLJAMO SE NA VELIKO SPOMLADANSKO
ČIŠČENJE. SPLEZALI SMO NA SEVERNO STENO TRIGLAVA IN SI ODPOČILI
V UDOBNIH BUTIČNIH HOTELIH.**

06 Kje so ambulate za neopredeljene bolnike?

V Zdravstvenem domu Ljubljana deluje že osem ambulant za neopredeljene zavarovane osebe.

07 Mala črka, velik spomenik

Na javnem razpisu je bila izbrana ideja za spominsko obeležje, ki bo stalo v Parku izbrisanih pred Centrom Rog.

08 Vsak dan sveža jajčka

Otroci z domačije Pr' Gaber so v Kosezah postavili malo samopostrežno prodajalno jajc.

09 Zgodovinski temelji soseske Ferantov vrt

Arhitekt Edvard Ravnikar je sosesko v središču mesta poimenoval po marljivem vrtnarju.

10 Klinika za kolesa

Mojster Igor Marinček v svoji delavnici popravlja, restavrira in izdeluje kolesa za vožnjo po mestu in v naravi.

11 Galerija za radovedne

Cukrarna je v svoj program uvrstila delavnice za otroke in odrasle, skozi katere lahko spoznavate sodobno umetnost.

12 Tudi z demenco se da živeti

Društvo Spominčica je v Šiški dobilo nove prostore, v katerih bodo prirejali delavnice in izobraževanja.

14 Za lepšo Ljubljano

Pripravili smo nekaj napotkov za pravilno odlaganje zelenega odreza in drugih odpadkov pri spomladanskem čiščenju.

15 Ljubljančanka

90-letna Mici Kurnik nam je lahko vzor. Še vedno aktivna, vitalna in mladostna.

20 Spominjamo se

Ljubljane nekoč se spominjajo Miča Vipotnik, Mitja Meršol in Igor Samobor.

22 Neprecenljive zbirke

Predstavljamo vam pet zanimivih zbirk in njihovih lastnikov.

27 Idealen ritem življenja

Glasba je Chrisa Eckmana pripeljala v naše mesto, kjer je ustanovil mednarodno uspešno založbo Glitterbeat Records.

28 Dobrodošli pri nas

Prelevili smo se v turiste in obiskali štiri hotele v naši prestolnici.

32 Odkrivamo Rudnik

Življenje na jugovzhodnem delu Ljubljane je tesno povezano z Golovcem.

34 Skupaj za pisano pomlad na Ljubljanskem barju

Pestrost vrst in ekosistemov ohranjamo s sodelovanjem vseh, ki živijo v krajinskem parku in ob njem.

36 Skrb za vsako od nas

S preventivnim programom ZORA preprečujemo nevarne posledice okužbe z virusom HPV.

38 Naša mesnica je najboljša

Skoraj vsako ljubljansko okrožje ima svojo mesnico in njene zveste kupce, ki se vračajo zaradi dobre ponudbe in osebnega odnosa.

42 Navzgor in naprej

Obiskali smo Plezalni center Ljubljana, ki praznuje 10-letnico.

46 V četrtnih skupnostih se dogaja. Pridružite se!

Oglejte si koledar dogodkov.

47 Zgodbe z busa

Zgodbe z avtobusov nas lahko veliko naučijo, pa tudi nasmejijo.

Ljubljana

marec 2023

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Janković

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Maruša Babnik, dr. Tina Bregant, Boštjan Koritnik, Manuela Ela Piškur

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Urednica

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrović

Foto na naslovnici

Jani Ugrin

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

129.740 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

GORDANA NJENJIĆ, MAG. ZDR. NEGE
medicinska sestra in babica v Ginekološki kliniki v Ljubljani

V ponos

VLjubljano sem prišla tako kot veliko mojih sorodnikov s trebuhom za kruhom, kot bi rekli nekdanji južni bratje. Moj oče je pri svojem prvem delodajalcu v Sloveniji tudi končal svojo poklicno kariero, jaz pa sem prav tako v svojih poklicnih izdihljajih in delodajalca očitno res ne bom menjala do konca svoje kariere. Razlika je v tem, da je moj oče do dopolnitve svoje kariere potreboval skoraj desetletje manj delovne dobe kot jaz.

Oprostite, odmikam se od svoje zgodbe. Ob začetku moje kariere ni bilo toliko aparaturne kot danes. Porodno šestilo, Pinardijeva slušalka za poslušanje utripa, meter, tehtnica, pa še nekaj splošnih pripomočkov. V tem času je bil nasvet za nosečnice, jej za dva, količinsko, ne po kakovosti. Temu primerno so prihajale z veliko porodno težo, kar je lahko vodilo tudi v patološko spremembo. Pri večji telesni teži je bilo težje ugotoviti vstavo in položaj ploda v trebuhu. Včasih si tipal in tipal in si imel občutek, da je veliko drobnih delov, da sta mogoče tudi dva ploda notri. Ultrazvoka ni bilo, da bi lahko ugotovili večplodno nosečnost. Pa smo spraševali, krožili kot mačka okoli vrele kaše, bi rekli. Lahko smo sumili, da gre za dva ploda, a tega nismo smeli kar trditi. Kaj pa, če nista – panika bi bila zastoj. Velikokrat se je dogodilo, da se je zaradi večjega števila porodov vse odvijalo hitreje, pa so s ceste prišle na porodno posteljo in se je vse skupaj takoj začelo. Ko si porodil otroka, si ugotovil, da je še eden notri. Danes je tržno zelo

popularen stavek: Za ceno enega dobiš dva. Ni res, pa je. Dva sta! V veliko primerih je to bila sreča in veselje, ne pa vedno. V današnjem času, ko prihaja nosečnica k meni na priprave, že v prvem stavku pove, da ima mobidvojčke. Zelo velik strokovni napredek je od časa, ko so se današnje nosečnice rodile, do danes, ko same rodijo.

Ampak vmes se je zgodilo še nekaj. Ljubljančanke in Ljubljančani smo se odločili zgraditi novo porodnišnico. Zgradili smo jo s pomočjo samopriskupkov meščank in meščanov. Stroka ni bila več razpršena na več koncih. Združili smo se in od takrat še bolj strokovno napredujemo, iz leta v leto. Osebnost sem hvaležna slehernemu Ljubljančanu, da smo dobili moderno porodnišnico, več prostora, s tem tudi začeli dobivati več aparaturne in pripomočkov, ki so nam olajšali delo. Povprečje je okoli 6000 porodov na leto. Pri nas se torej rodi tretjina slovenskih otrok. Od 6. oktobra 1987, ko smo odprli našo porodnišnico, smo na svet spravili novorojenčkov skoraj (tam tam) za vso Ljubljano.

Postali smo porodnišnica, ki rešuje najtežje primere v državi. To pomeni, da smo vsi zaposleni strokovno zelo napredovali. Na to bi lahko bili ponosni vsi Ljubljančani. Ta njihov otrok je zdaj gospa v srednjih letih, ki niza uspehe v svetovnem vrhu. Meni je v veliko čast, da sem tukaj začela in bom po dobrih 44 letih tudi končala svojo kariero. Vesela sem, da sem v ta mozaik, ki je velik uspeh cele Ljubljane oziroma Ljubljančank in Ljubljančanov, svoj kamenček znanja prispevala tudi jaz.

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, ter v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (**ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol**), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Izključna cena: 2.260.000 €

Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²

PRODAMO

VEČ KLETI NA VOŠNJAKOVI ULICI 4A IN 4B

- klet v izmeri 9,9 m² (oznaka ID 1725-593-31) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 11.880 €
- klet v izmeri 6,3 m² (oznaka ID 1725-593-33) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 7560 €
- klet v izmeri 5,5 m² (oznaka ID 1725-593-35) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 6600 €
- kleti v izmeri 2,7 m² (oznaka ID 1725-593-39) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 3240 €
- kleti v izmeri 5 m² (oznaka ID 1725-593-27) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 6000 €
- kleti v izmeri 7 m² (oznaka ID 1725-593-28) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 8400 €
- kleti v izmeri 4,7 m² (oznaka ID 1725-593-29) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 5640 €
- kleti v izmeri 9,9 m² (oznaka ID 1725-593-37) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 11.880 €

ZUNANJI DRVARNICI

- zunanja drvarnica v izmeri 3,6 m² (oznaka ID 2679-1012-12) na Tržaški cesti 27 po ceni 2160 €
- zunanja drvarnica v izmeri 3,9 m² (oznaka ID 2679-1012-13) na Tržaški cesti 27 po ceni 2340 €

Več informacij o postopku prodaje najdete na spletni strani **ljubljana.si/sl/razpisi-razgrnitve-in-javne-objave**.

Cene ne vključujejo dvoodstotnega davka na promet nepremičnin, ki ga plača kupec.

VPIS V LJUBLJANSKE VRTCE ZA ŠOLSKO LETO 2023/24

Obveščamo vas, da vpis malčkov v ljubljanske vrtce za šolsko leto 2023/24 poteka **do vključno srede, 15. marca**.

Vlogo za vpis morajo oddati:

- starši, ki otroka prvič vpisujejo v vrtec,
- starši otroka, ki je na centralnem čakalnem seznamu v šolskem letu 2021/22 in za katerega še iščejo prostor v vrtcu,
- starši, ki so vlogo oddali po 15. marcu 2022 in otrok ni bil sprejet v vrtec, ter
- starši otrok, ki že obiskujejo vrtec, pa želijo otroka vključiti v drug javni vrtec na območju MOL.

Starši lahko izpolnjeno in podpisano vlogo prinesete osebno v vrtec, lahko pa jo pošljete v vrtec svoje prve izbire po priporočeni ali e-pošti na naslov vrtca.

Starši lahko dodatna pojasnila o vpisu otrok dobite v vseh ljubljanskih javnih vrtcih. Splošne informacije so na voljo tudi na spletni strani MOL in na e-naslovu **izobrazevanje@ljubljana.si**.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalska akcija bo 17. marca na Zavodu RS za transfuzijsko medicino na Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na **ztm.si**.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Vse, ki si želite postati krvodajalci, vabimo, da se vpišete v bazo krvodajalcev na spletni strani **rks.si/sl/Prijava_na_krvodajalsko_akcijo**, da vas bomo lahko prek SMS-sporočila povabili na redne in izredne krvodajalske akcije. Za dodatne informacije nas lahko pokličete na 01/620 72 90 ali nam pišete na **kaplja@rdcikrizljubljana.si**. Sporočite nam svoje vtise o poteku odvzema krvi, morebitne spremembe osebnih podatkov ter število darovanj krvi, da vam po pošti pošljemo zahvalo.

VOLKSWAGEN
LJUBLJANSKI
MARATON

Odprte prijave na VW 27. Ljubljanski maraton

Se pripravljate na Ljubljanski maraton in si želite biti del množice, ki bo 21. in 22. oktobra prestolnico napolnila s tekaško energijo? V prvem prijavnem obdobju, ki se začne s 15. marcem, si lahko zagotovite najugodnejšo ceno za prijavo. Razpisne pogoje najdete na spletni strani **vw-ljubljanskimaraton.si**. Kot je že v navadi, bo tudi tokrat možno teči na 10, 21 in 42 kilometrov. Od 15. marca lahko oddate tudi prijavo za najmlajše tekače. Starši lahko svoje lumpije na najkrajši tek prijavite brezplačno.

Ciljno črto prvega maratona v letu 1996 je preteklo manj kot 700 tekačev. Lani je bilo udeležencev več kot 17.000. V vseh letih doslej pa je po ljubljanskih ulicah teklo skoraj 270.000 tekačev. Do tekaškega konca tedna je sicer še malo več kot pol leta, do takrat pa vestno nabirajte tekaške kilometre in spremljajte napotke organizatorjev.

PIONIRSKI DOM 60let
CENTER ZA KULTURO MLADIH

Odprte prijave na 16. Glasbeni festival

Pionirski dom, vodilna ustanova na področju zunajšolskega preživljanja prostega časa otrok, mladine in odraslih, organizira tudi različne festivale. Glasbeni festival omogoča mladim še neuvpeljanim solistom in glasbenim skupinam predstavitev njihovega dela in ob tem spodbuja kakovost na vseh področjih glasbenega ustvarjanja. Ker Pionirski dom podpira mlade, bo zmagovalcu natečaja omogočil profesionalno studijsko snemanje skladbe in profesionalno fotografiranje. Več informacij in prijave (do 2. maja 2023): **pionirski-dom.si/festivali/16-glasbeni-festival**.

LETNI MEDNARODNI POZIV ZA PROGRAMSKA PARTNERSTVA CENTRA ROG

Ste organizacija, ki deluje na področju izdelovalništva, oblikovanja, arhitekture, urbanega rokodelstva, uporabnih umetnosti ali kulinarike in so vam blizu vrednote Centra Rog? Bi želeli svoje znanje in izkušnje prenesti na naše uporabnike? Potem iščemo prav vas! Vabimo vas k prijavi na letni mednarodni poziv za programska partnerstva Centra Rog (**center-rog.si**) in s tem k sooblikovanju našega programa. Infrastrukturo Centra Rog želimo ponuditi v souporabo lokalnim in tujim organizacijam in posameznikom z dejavnostjo, ki bodo v Centru Rog izvajali svoje izobraževalne programe, organizirali profesionalna srečanja in predstavljali ter prodajali svoje izdelke. Rok za oddajo prijave je **9. april 2023**, končni izbor bomo opravili do 1. junija 2023, sprejeti programi pa se bodo v Centru Rog izvajali od septembra 2023 do vključno avgusta 2024.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej
Mestnega sveta MOL so objavljeni v
rubriki Seje Mestnega sveta na **ljubljana.si**.

KJE SO AMBULANTE ZA NEOPREDELJENE BOLNIKE?

V Zdravstvenem domu Ljubljana deluje že osem ambulant za neopredeljene zavarovane osebe. Nedavno so odprli še eno v enoti Polje. Od začetka delovanja ambulant do 8. marca letos so v ambulantah zabeležili 5675 obiskov in 3081 opredelitev.

Enota Bežigrad, Kržičeva ulica 10

ponedeljek: 14.00–18.00
torek: 14.00–18.00
sreda: 7.30–11.30
četrtek: 7.30–11.30
petek: 14.00–18.00

Telefonska številka za naročanje
v ordinacijskem času ambulate:
01/300 33 27

Telefonska številka za splošna vprašanja
glede delovanja ambulate:
01/300 33 14 (vsak delavnik med 9. in 11. uro)

Enota Šiška, Derčeva 5

Ambulanta 1

ponedeljek, sreda in četrtek: 7.00–11.00

Ambulanta 2

ponedeljek in sreda: 7.00–11.00

Telefonski številki za naročanje
v ordinacijskem času ambulant:
01/581 53 57 (ambulanta 1),
01/581 53 76 (ambulanta 2)

Enota Polje, Cesta 30. avgusta 2

Ambulanta 1

ponedeljek: 7.00–11.00
torek: 7.00–11.00 in 14.30–19.30
(vsak drugi torek: 7.00–11.00)
sreda: 7.00–11.00 in 14.00–18.00
četrtek: 14.30–19.30
petek: 14.30–19.00
sobota: 7.00–13.00

Ambulanta 2

ponedeljek: 7.00–12.00 in 12.00–16.00
torek: 15.00–19.00
sreda: 7.00–11.00 in 14.00–20.00
četrtek: 7.00–11.00 in 14.30–19.30
sobota: 7.00–12.00

Ambulanta 3

torek: 14.30–18.30
sreda: 15.00–19.00
četrtek: 14.30–18.30
petek: 7.00–13.00 in 14.30–18.30
sobota: 7.00–13.00

Telefonske številke za naročanje v
ordinacijskem času ambulant:
01/586 49 02 (ambulanta 1),
01/586 49 04 (ambulanta 2) in
01/586 49 08 (ambulanta 3)
Telefonska številka za splošne informacije
041/785 662 (vsak delavnik med 8.30 in 14.30)

Enota Rudnik, Rakovniška ulica 4

V enoti Rudnik delujeta dve ambulanti
za neopredeljene paciente. Obe sta
že dosegli glavarinski količnik in ne
moreta več opredeliti novih pacientov.
Pacienti, ki so imeli osebnega
zdravnika nazadnje izbranega v enoti
Rudnik, lahko za naročanje na pregled
pokličejo na številko 01/420 24 00.

Ambulanta 1 (nekdanji pacienti zdravnika Tadeja Horvata)

ponedeljek: 14.00–17.30
torek: 7.00–11.30
sreda: 14.00–18.30
četrtek: 14.00–17.30
petek: 7.00–11.30

Ambulanta 2 (nekdanji pacienti zdravnice Zale Kumše Gale)

ponedeljek: 7.00–10.30
torek: 7.00–11.30
sreda : 7.00–11.30
četrtek: 14.00–17.30
petek: v ambulanti dela le
medicinska sestra

Telefonski številki za naročanje
v ordinacijskem času ambulant:
01/420 24 32 (ambulanta 1),
01/ 420 24 05 (ambulanta 2)

Morebitne spremembe urnikov posameznih ambulant so sproti objavljene na spletni strani
ZD Ljubljana **zd-lj.si**. Tam so objavljene tudi vse informacije o njihovem delovanju.

Mala črka, velik spomenik

Nekdanje dvorišče tovarne Rog na Trubarjevi ulici se skupaj z gradnjo Centra Roga spreminja v javni park. Tega je mestni svet MOL na pobudo Amnesty International Slovenije in Civilne iniciative izbrisanih aktivistov poimenoval Park izbrisanih. Na pobudo predlagatelj bo v parku trajno obeležen spomin na izbrisane.

N. S.

Izdelava idejne rešitve za spominsko znamenje za izbrisanih 25.671 ljudi, med njimi 5630 otrok, je bila predmet natečaja Centra Rog, na katerega je prišlo 12 natečajnih predlogov. Devetčlanska komisija je prvo nagrado prisodila Vuku Ćosiću, Aleksandru Vujoviću in Ireni Woelle, ki so obeležje zasnovali v obliki zgornjega dela črke č. Po njihovi razlagi »spominsko obeležje v Parku izbrisanih simbolno

vrača izgnani črkovni znak in s tem kaže, da želi biti Ljubljana prestolnica solidarnosti in sožitja«. Avtorji simbolnega obeležja so med drugim tudi zapisali, da gre za »instrument, namenjen igri, počitku in razmisleku o družbi«. Gre za »malo črko, ki je velik spomenik multikulturni Ljubljani«, so še dodali. Obeležje bo v novem parku postavljeno predvidoma do konca tega leta.

Vsak dan sveža jajčka

NINA KREUZER

Trije najstniki, Nika in Luka Špoljar ter njun bratranec Jan Duh Uhelj, se lahko s ponosom pohvalijo, da so že peta generacija domačije Pr' Gaber na Koseški cesti 5, ki prodaja domača jajčka. Vsak dan eden od njih napolni omarico na vogalu kmetije, iz katere si kupci lahko postrežejo sami, če le pustijo plačilo. »Skrb za kokoši je za nas hobi,« pove Jan. »Je pa fino, da se naš trud poplača in tudi kaj zaslužimo,« ga dopolni Luka. Trenutno skrbijo za 60 kokoši, ki dnevno znesejo 50 jajc, a nameravajo zaradi velikega povpraševanja njihovo število povečati. Da delo opravljajo več kot odlično, razberemo iz ponosnega nasmeška na obrazu babice Olge, ki je pozorno poslušala naš pogovor.

Zgodovinski temelji soseske Ferantov vrt

NINA KOŽAR

Med današnjimi Rimsko cesto, Gregorčičevo ulico, Slovensko cesto in Igriško ulico se je nekdaj razprostiral velik vrt, ki je bil v lasti uglednega odvetnika in mecena Franca Munde. V eni od hiš, ki so ga obdajale, je odraščal arhitekt Jože Plečnik. Po odvetnikovi smrti sta leta 1932 del vrta najela Antonija in Viktor Ferant. Na njem sta gojila zelenjavo in cvetje, ki sta ju prodajala na tržnici. Modernistična soseska, ki je po načrtih arhitekta Edvarda Ravnikarja med letoma 1964 in 1976 zrasla na tem prostoru, torej nosi ime po marljivem vrtnarju. Njena zasnova spominja na forum, ki je v času antične Emone prav tako stal na tem mestu.

Klinika za kolesa

NINA KREUZER

Tik pred začetkom pomladi je delavnica na Poljanskem nasipu 42 polna koles in rezervnih delov zanje. Igor Marinček, ki je po dolgoletni karieri v zimskih športih odprl kolesarski servis Fixie.si, jih bo skrbno popravil, restavriral ali izdelal po naročilu za stranke, ki svojo edinstveno osebnost izražajo tudi s prevoznim sredstvom. Ime servisa izvira iz vrste koles z eno prestavo in brez prostega teka, nad katerimi se je mojster navdušil pred nekaj leti. »Največje zadovoljstvo mi prinese uspešno prenovljeno ali izdelano kolo. Da je funkcionalno, poleg tega pa še lepo,« nam je o svojem delu povedal s simpatičnim nasmehom.

Galerija za radovedne

NINA KOŽAR

Sodobna umetnost se marsikomu zdi nerazumljiva in zaprta sama vase. Če jo začnemo radovedno odkrivati, pa spoznamo, da je velikokrat duhovit in premišljen odziv na teme, ki pomembno vplivajo na naše življenje. Da bi nam približali dela sodobnih ustvarjalcev in nas naučili opazovati, so v Cukrarni na Poljanskem nasipu 40 v svoj program začeli uvrščati umetnostne in znanstvene delavnice za otroke in mladino, na katerih lahko sodelujejo tudi njihovi skrbniki. Na prvi takšni delavnici so otroci odkrivali svetlobo in z njo ustvarjali umetniška dela, odrasli pa so si z vodnico ogledali razstavo Michelangela Pistoletta. Program delavnic spremljajte na spletni strani cukrarna.art.

Društvo Spominčica je v sodelovanju z MOL konec februarja letos odprlo nove prostore v Podgornikovi ulici 3 v Šiški. Namenjeni so dejavnostim pomoči in podpore osebam z demenco ter njihovim svojcem pri obravnavi bolnika ter sporazumevanju z njim. »Prizadevamo si, da bi bilo do te bolezni čim manj predsodkov in da bi ljudje pridobili čim več znanja. Prej opazimo znake in bolezen diagnosticiramo, lažje in bolj kakovostno je nadaljnje življenje za bolnike in njihove svojce,« pravijo v društvu.

Tudi z demenco se da kakovostno živeti

»Ocenjujemo, da je v Ljubljani čez 6000 oseb z demenco in 90 odstotkov jih je v domači oskrbi. Vsak bolnik ima po podatkih raziskave Alzheimer's Disease International vsaj tri osebe, ki skrbijo zanj, zato si lahko predstavljate, kako veliko število ljudi prizadene ta bolezen,« razlaga predsednica društva Spominčica Štefanija Lukič Zlobec. »Glavnina torej živi doma, zato je ključno organiziranje dnevnega varstva, da lahko preostali člani družine poskrbijo za tekoče opravke.« Dementnih oseb namreč ne smemo puščati samih, saj obstaja večje tveganje, da uidejo ali pa se jim pripeti kakšna neprijetna ali nevarna situacija. V nekaterih državah članicah EU že delujejo večji centri s strokovnim osebjem, ki ponujajo dnevno varstvo dementnih in podporo svojcem, kar je tudi vizija društva Spominčica. Začetek njenega uresničevanja so prav novi prostori v Šiški, v katerih se poleg

skupine za samopomoč in podpornih delavnic načrtuje tudi organizacija nekajurnega dnevnega varstva, za kar bi potrebovali dodatna finančna sredstva za nove zaposlene. V Ljubljani poleg novih društvenih prostorov deluje tudi več kot 70 demenci prijaznih točk, med katerimi so denimo poslovalnice Lekarne Ljubljana, vse enote Zdravstvenega doma Ljubljana, trgovine Lidla Slovenija, 18 poslovalnic UniCredit Banke Slovenija, dnevni centri aktivnosti, knjižnice, Narodna galerija, info točka +65 MOL, Urad varuha človekovih pravic Republike Slovenije in Urad predsednika (predsednice) Republike Slovenije. Na teh točkah imajo zaposleni potrebno znanje in informacije o demenci, ki ga pridobijo na usposabljanju v Spominčici, zato lahko bolj prepoznajo znake in uberejo ustrezen pristop. »Sporazumevanje z osebami z demenco mora biti

prijazno, mirno in potrpežljivo, z osebo se nikoli ne prepiramo, saj se v nasprotnem primeru lahko prestraši in še bolj zmede. Lahko se zgodi, da v danem trenutku ne ve, kako je prišla tja ali kje je doma, pa se po nekaj časa, če je umirjena, spet spomni.« Naš govor naj bo ob taki komunikaciji jassen in razločen, uporabljajmo kratke stavke in vprašanja na k – kdo, kaj, kje, kako in kdaj, ne pa tudi vprašanja zakaj, saj zahteva utemeljitev, ki je sogovornik morda ne zmore. Osebi ne nasprotujmo in ne pričakujmo nujno odgovora. Tudi če na ulici srečamo koga, ki bi morda potreboval pomoč, se lahko obrnemo na katerokoli od demenci prijaznih točk ali na svetovalni telefon društva. Spominčica organizira tedenske delavnice in enkrat mesečno tudi Alzheimer cafe v sodelovanju z Narodno galerijo na Prešernovi 24, kjer se lahko pridruži vsakdo, in sicer prek spleta

ali v živo v avditoriju galerije. V sodelovanju z MOL potekajo po četrtnih skupnostih tudi brezplačna izobraževanja s koristnimi informacijami o bolezni in nasveti, kako za osebo z demenco najbolje poskrbeti v domačem okolju, pri ohranjanju njenih kognitivnih sposobnosti in zaustavitvi hitrega napredovanja bolezni. »Naše sporočilo je, da se tudi z demenco da kakovostno živeti – bolj zgodaj je postavljena diagnoza, več lahko storimo, saj bolj razumemo in sprejmemo bolezen ter se ustrezno odzovemo,« dodajajo v društvu. Informacije o vseh aktualnih srečanjih najdete na spletni strani spomincica.si, Facebook profilu društva ali na svetovalnem telefonu 059/305 555 vsak delavnik med 8. in 15. uro.

10 opozorilnih znakov demence

Vsako pozabljanje še ni demenca. O njej govorimo takrat, ko ti znaki postanejo moteči za vsakdanje življenje.

- ① Postopna izguba spomina, še zlasti nedavno pridobljenih informacij. Oseba se ne spomni, kaj je jedla za zajtrk, dobro pa pomni dogodke iz mladosti. Pozabi pomembne datume in dogodke ter ima težave pri učenju novih stvari. Vsi kdaj pozabimo kakšno pomembno informacijo, a razlika z osebami z demenco je v tem, da se jih kasneje spomnimo.
- ② Iskanje pravih besed in zatikanje sredi govorjenja ter napačno poimenovanje.
- ③ Osebnostne in vedenjske spremembe, ki se lahko kažejo v zmedenosti, sumničavosti, potrnosti, prestrašenosti ter hitrem vznemirjenju in tudi agresivnosti.
- ④ Težave pri načrtovanju ali reševanju problemov. Oseba se težko odloča, ni zbrana in porabi za nekatera opravila več časa kot prej. Lahko izgublja denar ali ga nepremišljeno zapravlja, ima težave s plačevanjem računov, štetjem denarja in vodenjem bančnega računa.
- ⑤ Težave pri vsakodnevnih in rutinskih opravilih, kot so priprava priljubljene jedi, vožnja v znan kraj, naloge v službi.
- ⑥ Izgubljanje, prestavljanje in iskanje stvari ter pospravljanje predmetov na neobičajna mesta, na primer pospravljanje umazane skodelice v omaro z oblačili. Pogosto nekaj išče, preverja ali obtožuje druge, da kradejo.
- ⑦ Težave pri krajevni in časovni orientaciji, kot je pozabljanje datuma, dneva v mesecu, leta ali letnega časa ter kje se oseba nahaja in kako je tja prišla.
- ⑧ Ponavljanje istih vprašanj, tudi po 20-krat na dan.
- ⑨ Spremembe čustvovanja in razpoloženja, kot so upad motivacije in zanimanja, pasivnost. Značilna so tudi izrazita čustvena nihanja brez očitnega razloga ali neustrezno čustvovanje glede na situacijo.
- ⑩ Zapiranje vaze, opuščanje delovnih obveznosti, družabnih dejavnosti in hobijev.

Za lepšo Ljubljano

Pomlad je pred vrati, narava se prebuja in čas je za urejanje doma in okolice. Preden zavihate rokave, naj vam prav pride nekaj naših napotkov, kam in kako pravilno odložiti zbrane odpadke in zeleni odrez, ki nastanejo pri spomladanskem čiščenju.

VOKA SNAGA

SPLOŠNI NAPOTKI ZA ZBIRANJE IN ODLAGANJE ODPADKOV

Pravilno ločene odpadke odlagajte v zabojnike, ne okoli njih.

Ob zabojnikih in podzemnih zbiralnicah ni dovoljeno odlaganje odpadkov v vrečkah ali škatlah, odlaganje kosovnih odpadkov, vejevja, gradbenih in drugih odpadkov.

Biološke odpadke v rjave zabojnike odlagajte v vrečkah iz kompostabilnih materialov, ne v plastičnih vrečkah.

KOSOVNI ODVOZ ODPADKOV

Kosovni odvoz odpadkov lahko enkrat na leto naročite brez dodatnega plačila. V večstanovanjskih stavbah ga naroči upravnik ali predstavnik etažnih lastnikov. Kosovni odvoz naročite z naročilnico, ki je objavljena na spletni strani vokasnaga.si/odpadki/narocanje-obrazci. Ko prejmemo naročilnico, se z vami dogovorimo za točen datum odvoza.

Na dan odvoza odpadke pripravite na prevzemna mesta za komunalne odpadke. Ob prevzemu kosovnih odpadkov mora biti njihov lastnik obvezno dosegljiv po telefonu, če želi, pa je lahko tudi fizično navzoč.

Če ste možnost brezplačnega odvoza za to leto že izkoristili, lahko kosovne odpadke odpeljete v zbirni center ali pa se dogovorite za plačljiv odvoz.

Za dodatne informacije o odvozu kosovnega materiala pišite na e-naslov kosovni@vokasnaga.si.

LOKACIJE ZBIRNIH CENTROV ODPADKOV

Zbirni center Barje na Cesti dveh cesarjev 101

Odpiralni čas:

- do 31. marca: od ponedeljka do sobote med 6. in 18. uro
- od 1. aprila naprej: od ponedeljka do sobote med 6. in 20. uro

Odpadke lahko oddate brezplačno, za nekatere vrste (gradbeni odpadki, pnevmatike, azbestni odpadki ...) velja količinska omejitev.

Odpadke lahko razvrstite v več kot 25 velikih zabojnikov. Pri vsakem je tabla z informacijami, katerim odpadkom je zabojnik namenjen.

V zbirni center lahko prinesete tudi še uporabne izdelke in jih odložite v posebnih kotičkih, kjer jih bo prevzel Center ponovne uporabe.

Začasni zbirni center Povšetova na Povšetovi ulici 2

Odpiralni čas: od torka do sobote med 11. in 18. uro.

Odpadke sprejemajo brezplačno. Ne sprejemajo azbestnih in gradbenih odpadkov, ravnega stekla in mešanih komunalnih odpadkov.

Premična zbiralnica za nevarne odpadke iz gospodinjstev ter za manjšo odpadno električno in elektronsko opremo

V zbiralnici lahko oddate nevarne odpadke, kot so motorna in jedilna olja, akumulatorji in baterije, čistilna sredstva, barve, laki in topila, zdravila in pesticidi, ter tudi manjšo odpadno električno in elektronsko opremo, na primer kartuše/tonerje, monitorje in računalniške pripomočke, elektronske medije, male kuhinjske aparate, električna orodja, odslužene telefone, žarnice in plinske sijalke ter električne igrače.

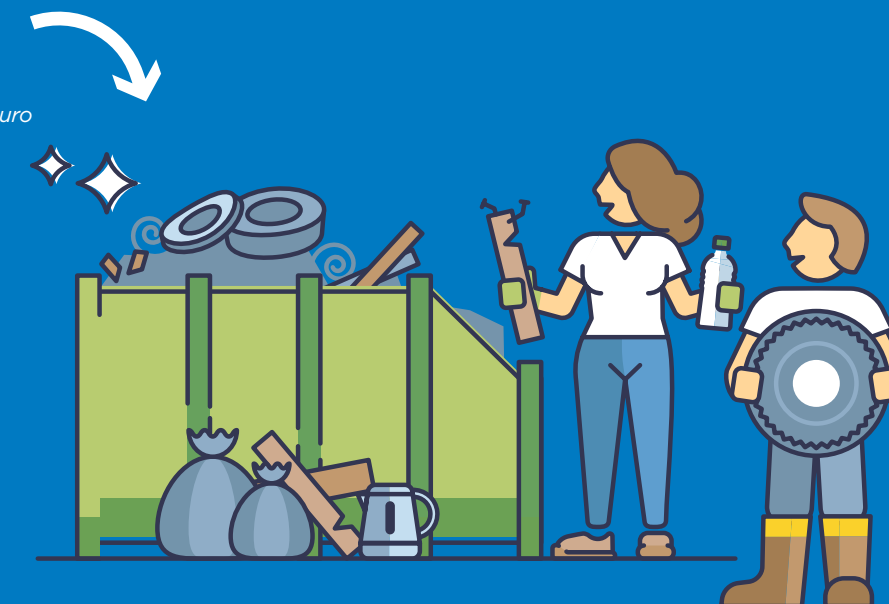
Lokacije premične zbiralnice v aprilu:

torek, 11. aprila:

- *ploščad pred gasilskim domom v Stanežičah, Stanežiče 64: od 9. do 12. ure*
- *pred Domom krajanov, Srednje Gameljne 50: od 13. do 16. ure*

sreda, 12. april:

- *parkirišče ob Ižanski cesti 303, Črna vas: od 9. do 12. ure*
- *pred sedežem ČS Sostro, Cesta II. grupe odredov 43: od 13. do 16. ure*

KAM ODPELJATI ZELENi ODREZ

Manjše količine (do 1,5 m³) lahko brez dodatnega plačila oddate v Zbirnem centru Barje ali Začasnem zbirnem centru Povšetova.

Odvoz večjih količin zelenega odreza je plačljiv. Naročite ga prek obrazca, ki je na voljo na spletni strani vokasnaga.si/odpadki/narocanje-obrazci.

V Ljubljani bo tudi letos spomladanska akcija čiščenja okolice Za lepšo Ljubljano, ki bo tradicionalno potekala od 22. marca, svetovnega dneva voda, do 22. aprila, svetovnega dneva Zemlje. Ves mesec bodo organizirane številne čistilne akcije in druge aktivnosti, s katerimi bomo s skupnimi močmi poskrbeli, da bo Ljubljana zasijala v vsej svoji pomladni lepoti.

Čistilne akcije pripravljajo MOL, četrtne skupnosti, turistična društva ter druge skupine in posamezniki, ki jim je mar za naše okolje. Pridružite se jim tudi vi! V javnem podjetju Voka Snaga bodo organizatorjem čistilnih akcij tudi letos zagotovili vreče in rokavice ter poskrbeli za odvoz zbranih odpadkov.

LJUBLJANA ČANKA

Mici Kurnik je 90-letnica z neverjetno energijo. Vedno je v gibanju, njen korak je poskočen, oči ji navihano žarijo in iz vsake njene besede je razbrati ljubezen do življenja. Njeni dnevi so polni aktivnosti. Vsako jutro, razen ob nedeljah in praznikih, vodi vadbo na prostem, dvakrat na teden se odpravi na telovadbo v OŠ Šentvid, poje v pevskem zboru, nepogrešljiva je tudi v društvu upokojencev.

KAJA BENKO

V začetku tega leta ste praznovali 90. rojstni dan. Vam sploh kdo verjame, da ste toliko stari?

Saj mi morajo verjeti. Jaz ne lažem. *(smeh)* Drugi se čudijo, meni se pa zdi vse normalno.

Vse življenje ste športno aktivni, med drugim obiskujete tudi vadbe Športnega društva Šentvid – Ljubljana?

Ja, do njih sem prišla zaradi svojih tamladih. Sin je vedel, da imajo v stavbi Gimnazije in OŠ Šentvid plezalno steno, in je hodil tja plezat. S seboj je pripeljal svojo ženo in ona je ugovila, da imajo tam tudi telovadbo. O, sem rekla, na telovadbo bi pa tudi jaz šla. Pa sem šla z njo. Se spomnim, da je rekla: »To je pa moja taščica.« *(smeh)* To je bilo pred več kot 20 leti in še kar vztrajam. Na telovadbo hodim dvakrat na teden, po navadi ob ponedeljkih in četrtnih. V skupini nas je približno 15, povečini smo same ženske in se zelo lepo razumemo. Ob glasbi se razgibamo in uživamo v veselem razpoloženju in dobrem počutju.

Začetki društva sicer segajo v leto 1908, rojstno leto mojega očeta, zato sem si tudi lažje zapomnila letnico. Pod njihovim okriljem se mladi športniki razvijajo v vseh mogočih športih, nam, starejšim, pa veliko pomeni telovadba, ki jo že vsa ta leta prostovoljno vodi naša Jožica Markovič.

Poleg te vadbe tudi sami vodite skupino v okviru Šole zdravja. Kdaj ste jo začeli voditi?

To je bilo marca 2012. Mislili smo začeti 1. marca, pa je bil še sneg v jami, kjer vadimo, to je na poglobljenem košarkarskem igrišču v parku med bloki na Rašiški in Ulici Ane Zihelove. Morali smo počakati, da je sneg skopnel, tako da smo začeli 15. marca. Lani smo praznovali 10 let. Takrat je na vadbo prišel tudi dr. Grishin, ki je sestavil te vaje – gre za vaje, s katerimi v 30 minutah razgibamo vse sklepe in mišične skupine –, pa predsednica ljubljanske podružnice društva Šola zdravja Silvica Erlih. Smo bili prav veseli, lepo je bilo.

Na moji vadbi so dobrodošli vsi! Če kdo kdaj ne pride, ga nikoli ne vprašam, zakaj. Vedno sem vesela, če spet pride. Za vsak dan vadbe imam zapisano vse, tako da točno vem, kje smo imeli telovadbo, koliko nas je bilo – v povprečju nas je od 15 do 20 – in kakšno je bilo vreme. Zapišem tudi temperaturo, podatek izvem po radiu. Kadar je slabo vreme, namreč vadimo pri garažah, kjer je nadstrešek in so suha tla.

Ste med seboj v tem času stkali tesnejše vezi?

Ja, eni bolj, drugi manj. Nekateri imajo precej obveznosti, čuvajo vnuke ali kaj drugega, ampak zdaj so se precej navadili na jutranjo kavo v bližnji kavarni. Tudi jaz grem včasih zraven, da si ostanemo blizu, mi pa to hitro vzame preveč časa, ker se zaklepetamo in potem sem šele ob desetih doma. Vedno proslavimo rojstne dneve. Imamo pa tudi himno, ki jo zapojemo vsakič ob koncu telovadbe. Vsaka skupina ima svojo himno. Jaz sem obdržala melodijo, ki jo je imela skupina v Dravljah, kjer sem bila vjenka, tekst sem pa napisala sama. To je melodija, ki sem jo znala že takoj po vojni: *(zapoje)* AFŽ, najlepše žene so na svetu ...

»NE ZAPIRAJTE SE MED ŠTIRI STENE. ČLOVEK POTEM POSTANE OSAMLJEN IN TA OSAMLJENOST GA NE VODI V NOBENO DOBRO RAZPOLOŽENJE, POTEM PA ŠE ZAČUTI, KAJ GA BO ZABOLELO, PA SLUTI, KJE GA BO BOLELO, IN ČAKA, DA GA BO ZABOLELO.«

So vam tudi na telovadbi v Šentvidu pripravili kakšno presenečenje za rojstni dan?

O, ja, to pa je bilo. Veste, jaz nisem nič vedela. Prinesla sem dobre piškotke, ki jih peče soseda moje telovadke. Pa pijače sem imela s seboj. Rekli so mi, da moram priti po telovadbi v naše društvene prostore, in jaz sem bila pripravljena, da bom tam razporedila, kar sem prinesla. Pa je bilo že vse pripravljeno: pogrinjki, krožniki s priborom, pijača že na mizi ... Sem rekla: Ja, kaj pa je zdaj to? Bilo je kot prava ohcet. Res.

»ODKAR SEM NAJSTAREJŠA NA NAŠI TELOVADBI, IMAM OBČUTEK, DA JIM MORAM RES SPOROČITI, KDAJ ME NE BO. DA JIH NE BI SKRBELO, DA JE KAJ NAROB.«

Pa še harmonikar Janez je bil. Vseskozi smo prepevali, in to vse, narodne, zabavne, partizanske. Pa taki lepi govori so bili, da so me res ganili. Do solz. Res je bilo lepo. To človeku veliko pomeni.

Na koncu vedno največ štejejo takšne pozornosti, kajne?

Ja, pa nič ne stanejo. Sploh v teh časih kar malo zanemarjamo, da so stvari, ki nič ne stanejo, vredne največ.

V mladosti ste se ukvarjali tudi z alpinizmom.

Vedno sem rada hodila v hribe. Narava tam je čudovita. Ko sem se vozila z vlakom na Jesenice, sem videla alpiniste, ki so hodili z opremo v Vrata. Ampak nisem imela korajže, da bi kar začela plezati. No, ko sem bila brucka, sem videla, da Akademsko planinsko društvo organizira plezalni tečaj, in s kolegico, ki je tudi študirala slavistiko, sva se zmenili, da bova šli obe. Najprej smo imeli predavanja, nato pa še praktičen del na Turncu pod šmarnogorsko Grmado. Tam smo prvič poskusili, kako se pleza. Že na prvem plezanju sem bila pohvaljena od inštruktorja. No, on je potem postal moj soplezalec, moj fant in moj mož. To je bilo usodno plezanje.

Po študiju vas je pot vodila tudi v Sarajevo.

Takrat je cela Jugoslavija dobivala strokovnjake po študiju, če jih je prej štipendirala, in moj mož je odšel v Sarajevo. Tudi tam sva bila organizatorja alpinizma in gorske reševalne službe. To je bila čudovita družba, veliko lepega sem doživela z njimi. Vmes je šel moj mož še na prakso na Švedsko, in ker sem bila še bolj prosta, sem otroke, ki sem jih učila v šoli, vsako nedeljo vodila v hribe. To so bili navdušeni! Res je bilo lepo. Jaz vsa navdušena, za šolo, za poučevanje, za planine, za otroke, za vse. V Sarajevu sem preživela tri leta, nato pa sva se vrnila v Ljubljano.

Kako se počutite v Ljubljani?

V Ljubljani sem se vedno dobro počutila. Prvi letnik gimnazije sem obiskovala tu, na Šubičevi, vozila sem se iz Vnanjih Goric. Potem je naša družina začela razpadati in oče nas je vzel s seboj v Gozd - Martuljek. Drugo gimnazijo sem začela še na Vegovi, a sem se že po 14 dneh poslovila od sošolcev in nadaljevala šolanje na Jesenicah. Potem sem se spet vrnila v Ljubljano, na fakulteto. Študirala sem slavistiko, dobila sem tudi štipendijo.

Se vam zdi, da je v Ljubljani dobro poskrbljeno za starejše?

Marsikaj je odvisno od človeka samega. Jaz vedno najdem aktivnosti zase. Samo vključen je treba biti. Recimo v društvu upokojencev imamo izlete in marsikaj izvemo. No, tudi tu me včasih prosijo, da vodim kakšen izlet. Prav zdaj so me zadolžili za vodenje izleta na Cerje, kjer stoji pomnik vsem žrtvam vojn, simbol miru. Izlet bo aprila, si moram še priskrbeti literaturo in se pripraviti.

Si sploh znate predstavljati življenje brez vseh teh dejavnosti?

Ne. Veste, hodim tudi k pevskeemu zboru Društva upokojencev komandant Stane. Vadimo v prostorih Četrtn skupnosti Šiška na Trgu komandanta Staneta. Zdaj nas je 10, včasih nas je bilo še precej več.

Imate sploh kaj časa biti doma?

Doma se pa pripravljam. Dobro je, da sem sama, da s kuho nimam preveč obveznosti.

Bi lahko rekli, da je dan prekratek za vas?

Ja, ne znam zadosti zgodaj iti spat, zato imam težave z vstajanjem. Ob petih zvoni ura, pa malo potegnem in to me včasih zapelje, da zaspim nazaj, in če vstanem ob šestih, sem kar pozna. Ker si pred vadbo vedno skuham še zajtrk. Kosmiče.

Kako bi spodbudili ljudi, ki si rečejo, da se je lažje uvesti na kavč kot biti aktiven?

Ja, lažje se je uvesti ... ampak ne boš prišel k sebi, če boš samo ležal na kavču. Ne boš. Pojdi vsaj na sprehod za začetek. Na zrak, pa dihaj in pospeši korak. Dr. Grishin pravi: »Če se uležeš, to je smrt.«

Kaj bi svetovali starejšim ljudem, ki jih je strah iti v družbo ali se priključiti kakšni dejavnosti?

Joj, to je zelo važno, samo pojdite med ljudi, ne zapirajte se med štiri stene. Človek potem postane osamljen in ta osamljenost ga ne vodi v nobeno dobro razpoloženje, potem pa še začuti, kaj ga bo zbolelo, pa sluti, kje ga bo bolelo, in čaka, da ga bo zbolelo. Veste, jaz grem zelo redko k zdravniku. Zadnjič mi je zdravnica rekla: »Veste kaj? Tako redko se vidimo, dajmo še kri pregledati.« Sem šla v laboratorij in si rekla, da ne bom nič spraševala za izvide. Če bo karkoli narobe, me bodo že poklicali. In me niso.

Kakšen je vaš nasvet za lepo življenje?

Imej rad ljudi! To je to. Ne jim biti fovš, če so drugačni; vprašanje je, ali so bolj srečni kot jaz. Meni nič ne manjka. Pa ne se deliti!

Športno društvo Šentvid – Ljubljana v okviru letnega programa športa MOL v telovadnicah OŠ Šentvid izvaja rekreativno vadbo za starejše, ki jo prostovoljno vodijo vaditeljice in vaditelji društva. Skupino, v kateri vadi tudi Mici, že več kot 40 let predano vodi Jožica Markovič.

»V TEH ČASIH KAR MALO ZANEMARJAMO, DA SO STVARI, KI NIČ NE STANEJO, VREDNE NAJVEČ.«

MIČA VIPOTNIK

upokojena novinarka časnika Dnevnik

Mesto se stara z mano

Uf, slabih 70 let že živim v Ljubljani, če odštejem tri leta osnovne šole v Beogradu. V Ljubljani sem se rodila in odrasčala. Tu sem bila večkrat zaljubljena. Bila sem velikokrat srečna in najbrž še večkrat nesrečna. Rodila sem sinova, ki sta prav tako odrasla v mojem mestu. Tu sem se upokojila in tu se staram. Imam nešteto lepih spominov.

Šprickahla smo otroci rekli vozilu, ki je konec tedna z vodnimi curki čistilo ljubljanske ulice. Podili smo se za njim in se čudili vodnim kroglicam, napolnjenim s prašnimi delci, ki so se kotrljale pred vozilom in ob njem. Za nas so bile to nekakšne frnikole, ki se jih ni dalo pobrati. Takrat v Ljubljani ni bilo veliko avtomobilov. Ulice in ceste so bile bolj ali manj prazne. Otroci iz Dukičevih blokov na Župančičevi ulici smo brez staršev hodili v Tivoli, kjer smo lovili regice, jih tlačili v žepe in potem spet spuščali nazaj v vodo.

VOZILU, KI JE KONEC TEDNA Z VODNIMI CURKI ČISTILO LJUBLJANSKE ULICE, SMO OTROCI REKLI ŠPRICKAHLA.

Veliko časa smo preživeli na dvorišču in v bližnjem parku, kjer smo tekmovali v skokih z gugalnice. Po skoku sem vedno pristala na betonskem robu in imela ves čas potolčeni koleno. Dve leti starejši sosed je bil telesno zelo spreten in je počenjal različne fizične vragolije. Kot za stavo je delal premete ali kolo in stoji. In smo ga posnemali. Nema lokrat sem pri premetu padla na hrbet, da mi je vzelo sapo, a sem poskušala znova in znova. Lepo smo se imeli. Zdaj je vse drugače. Zadnjič sem šla mimo. Na dvorišču ni več prostora za igro, tam so parkirani avtomobili. Travnika ni več, pod zemljo so zgradili garaže. Bližnji park je na srečo še ostal.

Najvišja stavba v Ljubljani je bil Nebotičnik. Otroci smo imeli cel žur, ko so odprli Modno hišo s tekočimi stopnicami. Vozili smo se gor in dol. Nihče nas ni preganjal. Tam, kjer je zdaj ploščad

Trga republike, je stal ograjen Cicibanov gaj z visokimi drevesi, trato in gugalnicami. Na poti v šolo sem se vsako jutro tam ustavila in se malo pogugala in zato večkrat zamudila pouk. Lepo otroštvo, ni kaj!

Iz najstniških časov se spominjam zimskih dni, ko je po več dni Ljubljano prekrivala zelo gosta megla. Bilo je prav srhljivo. Hodila sem po pločniku in slišala korake, prihajajočega pa zagledala šele meter in pol pred seboj. Zrak je bil verjetno zelo onesnažen, ker se je na veliko kurilo s premogom. Vendar takrat kakšnih meritev onesnaženosti zraka ni bilo. Zdaj megleni dnevi v Ljubljani niso prav pogosti. Za to se lahko zahvalimo z vetrovi spremenjeni klimi in seveda ozaveščenosti, zaradi katere se vse manj kuri s premogom in drugimi gorivi velikimi onesnaževalci. Pločvine pa je absolutno preveč. Če samo pogledam množico avtomobilov, parkiranih pred teniškimi dvoranami, kjer se večinoma igrajo dvojice, mi je jasno, da se vsak pripelje s svojim avtom. Povsem brez potrebe.

Moje priljubljeno prevozno sredstvo je že od nekdaj kolo. Včasih ni bilo kolesarskih stez in bilo je tudi bistveno manj kolesarjev. Zdaj ob prometnih konicah postaja nevarno tudi na kolesarskih stezah. Je treba biti karseda previden. Sploh so moteči tisti, ki vozijo v napačno smer, da ne govorimo o električnih skirojih, ki so pri večji hitrosti povsem nestabilni. O dostavljavcih hrane na kolesih, ki se jim nenehno mudi, pa niti ne bom začela.

Rada se spominjam tudi številnih koncertov, ki so se zvrstili v Ljubljani. Leta 1996 sem imela tu možnost v živo slišati Davida Bowieja, ki se je pred slabimi sedmimi leti poslovil z mojstrovinno Blackstar. Kakšno prezenco je imel na odru!

Neverjetno! Hala Tivoli pa je leta 1975 gostila tudi kontroverznega in ekstravagantnega Franka Zapop, kar je bilo za tiste čase izjemno. Spominjam se tudi nastopov Johna Mayalla (1987), Chicka Coreae (1985), Paca de Lucie (1979), benda Dire Straits (1985) in drugih, a žal ni dovolj prostora, da bi našela prav vse.

Za konec pa, rada imam Ljubljano. Prihaja še ena pomlad, ki se je neskončno veselim, in ne boste verjeli, moje mesto se stara z menoj. Le da jaz nimam lepotnih posegov.

MITJA MERŠOL

nekdanji odgovorni urednik časnika Delo

Od mesta do prestolnice

Ljubljana, kje si, kakšna si? Kako živim v tebi? Kako ti živiš v meni? Pri iskanju odgovorov brskam po osebnem 78-letnem spominskem koledarju.

Ljubljana jeseni leta 1960. Moj vsakdanji cilj je glavna železniška postaja, na katero sem se kot dijak »vozač« vsako jutro s »kamničanom« pripeljal z Rodice pri Domžalah. S postaje sem se čez železniški nadhod na Titovi cesti napotil proti Gospodarskemu razstavišču, kjer je bil leto prej nastopil kralj jazza Louis Armstrong. Tam smo leta 1964 na Slovenski popevki slavili tudi Marjano Deržaj in njeno Poletno noč. Od razstavišča do Gimnazije Bežigrad (nanjo imam obilico lepih spominov, ki jih maturantje 4. c vsako leto obujamo v gostilni Šestica) je samo še kratek sprehod.

Leta 1965 sem bil naključni vodnik po mestu. Ameriškim študentskim kolegom z 12 kolidžev Velikih jezer (z njimi smo ljubljanski študentje imeli seminar v Grobljah pri Domžalah) sem med izletom v Ljubljano predstavil nekaj znamenitosti, med katerimi jih je močno pritegnila univerzitetna zgradba. »Vau, majhno mesto s tako ogromno univerzo,« je bilo slišati v angleščini. Leto kasneje me je pri njih v Michiganu doletelo prijetno presenečenje. Moj spoštovani novinarski kolega in prijatelj Bogdan Pogačnik je tja iz Ljubljane pripeljal Slovenski oktet. Naše pesmi cvet. Začel sem se zavedati, kako pomemben v mednarodnih odnosih je kulture splet. To mi vedno znova dokazuje, med drugim, tudi Festival Ljubljana.

Ljubljana – London pred pol stoletja. Kot dopisnik Dela in RTV Ljubljana sem nestrpno čakal na rezervirano telefonsko zvezo z domovino (takrat samodejnih telefonskih povezav še ni bilo). Teniška mladinka Mima Jaušovec je zmagovala v Wimbledonu in to sem moral čim prej sporočiti v Ljubljano. Podobno kot kultura je tudi

šport sila pomemben za ustvarjanje in krepitev mednarodnega slovesa.

Ljubljana – New York, 25. junija 1991. Nekaj ur pred proglasitvijo slovenske državnosti me je televizjska družba CNN povabila, naj pridem v njihov newyorški studio prevajati prenos slovesnosti iz Ljubljane z govorom predsednika Milana Kučana. »Danes so dovoljene sanje, jutri je nov dan.« Prevajati to pronicljivo in domiselno metaforiko ni bilo lahko. Ameriškim gledalcem sem nazorno predstavil slovensko državnost in samostojnost. Hkrati pa me je ob pogledu na slovesnost in dviganje zastave na Trgu republike prvikrat začel prevevati občutek pomena Ljubljane kot prestolnice države. Ljubljana je tudi v obdobju nekdanje Jugoslavije s pobratvanjem z mesti v tujini krepila svoje mednarodne vezi. Takšnih ima danes že več kot 20, osebno pa sta mi najbolj v spominu pobrateni mesti Tbilisi (Gruzija) in Čengdu (Kitajska). Tam sem bil že pred slovensko osamosvojitvijo, pa tudi kasneje – med županovanjem Zorana Jankovića – na pogovorih o sodelovanju na različnih področjih. Moram dodati, da je Ljubljana aktivna v številnih evropskih in globalnih povezavah. Pred 10 leti pa sem prestolnico tudi sam zastopal kot delegat v Odboru regij EU v Bruslju in tam predstavljal mestne projekte.

ZA NAŠO LJUBLJANO BI LAHKO DEJAL, PRESTOLNICA SMO LJUDJE.

Ljubljana – jaz, upokojenec, zdaj. Podobno kot sem v Londonu in New Yorku imel svoj minimumus, si ga ustvarjam tudi tu. V vlemestu nikakor ne živiš velemestno, ampak si ustvariš svoje bivanjsko okolje. Izbiraš si trgovine, trafike, kino, lokale, ki so na dosegu tvojega koraka. Tako je tudi v Ljubljani. Okoli Ferantovega vrta imam vse. Neposredna bližina Drame, Opere in Cankarjevega doma mi omogoča privilegij, da pozimi do njih pridem brez plašča. Jutranji sprehod (Tivoli, Rožnik, mesto) in popoldanski obhod (Špica, stara Ljubljana) mi ne krepita le telesa, ampak sta tudi vir lepih spominov na dogodke in ljudi. Številna okna mi kažejo žive in oživljajo že minule obraze. In ko gledam množice turistov po Ljubljani, do katerih imamo prijazen odnos, se spomnim, da sem nekoč zapisal: turizem smo ljudje. Tokrat pa bi lahko dejal tudi za našo Ljubljano: prestolnica smo ljudje.

IGOR SAMOBOR

igralec, član SNG Drama Ljubljana

Veliko se je spremenilo

Moj prvi gledališki spomin na Ljubljano. Gledališče Pekarna. Zapuščena lopa za hišami na Tržaški cesti. Če se ne motim, je bila naša predstava zadnja v tem prostoru. Ptujski gimnazijci pod vodstvom Marjana Kovača in Branke Bezeljak smo tam odigrali Zasilni izhod in Križišče Petra Božiča. Lagal bi, če bi rekel, da sem takrat vedel, kakšne gledališke prevrate so moji kasnejši kolegi izvajali tam. Vedel pa sem, da tista podrtija mnogim veliko pomeni. Bolj me je zanimalo, kako je v študentskem domu, kjer smo spali. Razočaran. Bilo je dolgočasno, ker se je študijsko leto že končalo. Niti sledu o neskončnih žurih, ki naj bi se tam dogajali. Kasneje sem bil tam z lani preminulim Mihom Balohom v kletnem disku na nepozabnem reggae večeru.

Od tega prvega obiska Ljubljane se najbolj spomnim trenutka, ko sem stal na prehodu za pešce pri Nami. V gruči 50 ljudi. Nihče me ni poznal. Zame je bila to svoboda. Ko smo se na sredini srečali z nasproti hodečo petdeseterico, sem imel občutek, da nastopam v ameriškem filmu. Nepozabno. Seksi. Ptuj se mi je naenkrat zazdel kot nočna mora. Tam smo se vsi poznali, drug o drugem vedeli vse, česar nismo vedeli, smo si izmislili, pa še semaforja nismo imeli. Takrat sem si resnično želel ostati v Ljubljani.

Ko se mi je želja uresničila, sem velikokrat želel nazaj. Postal me je strah te svobode. Kakorkoli, prišel sem se učiti in ostal. Spomnim se, da je bila Ljubljana zvečer, ko smo končali ure na AGRFT, že bolj ali manj »ugasnjena«. Vse je bilo zaprto. Trgovine, gostilne, prazne ceste. Imel si občutek, da so ugasnjene celo luči v stanovanjih. Nekaj točk je vseeno bilo. Prodajalna pomfrita nasproti Slo-na, Unionska klet, Nebotičnik in zadnja postaja »stacija«. Študentsko življenje, ki daje mestu sok,

je bilo umaknjeno na rob, center pa je bil spalno naselje. Verjamem, da se mnogi »staroselci« tega spominjajo z nostalgijo. Če bi se prav spomnili, bi se spomnili tudi avtomobilov, ki so vozili in parkirali povsod. Avtobusi so se srečevali na Wolfovi, preden so po Tromostovju prečkali reko, s težavo zavili pri Magistratu in se pri Stolnici izogibali parkiranim avtom.

V prvih letih bivanja tu sem najbolj pogrešal srečevališče mladih po vzoru Kluba mladih na Ptuj. Tam smo se dobivali vsi, ki smo hoteli ustvarjati. Gledališki, literarni, plesni klub. Enkrat tedensko smo imeli celo disko. Zdaj vem, da je bila to običajna organiziranost mladine v manjših krajih. Socialistični program. Vseeno sem pogrešal takšno varnost. Zakompleksani malomestni mladič pač.

KO GREM ZVEČER DOMOV, IMAM OBČUTEK SVETLEGA, SPROŠČENEGA IN ODPRTEGA MESTA.

V času študija sem največ nastopal v Drami in Gleju, ki se je iz dvorane na Poljanah selil v zdajšnjo, na Gregorčičevo ulico 3. Teatrška pokrajina je bila razdeljena na klasično Dramo in sodobnejše MGL, Lutkovno gledališče, Glej in Mladinsko gledališče, ki je v osemdesetih postalo nosilec napredka. Tudi kinodvorane so bile tematske. Komuna, Union, Sloga, Šiška, Mojca. Dolgo je kazalo, da se ne da nič spremeniti. Pa se je očitno lahko. Kino Sloga se je spremenil v Kinodvor z butičnimi filmi, Kino Šiška v koncertno dvorano, podirajoča se Cukrarna pa v center sodobne umetnosti. Drama je sodobnejša, MGL najpopularnejše gledališče urbanih vsebin, SMG politično angažiran teater, Glej prostor drobnih eksperimentov, tu je še Mini teater s postdramskim repertoarjem, Lutkovno pa nagovarja otroke in mlade. To se ni moglo zgoditi naenkrat. Se je pa zgodilo v zadnjih 20 letih.

Tudi sprehod po Ljubljani je danes drugačen. Za avtomobile zaprt center, urejena nabrežja, tisoči turistov. Še vedno pa me skrbi, da se v večernih urah, ko nekatera bučna mesta šele začnejo živeti, vse konča. Ostanek avstrijsko-nemške-socialistične preteklosti ali naša mentaliteta? Verjetno oboje. No, ko grem zvečer domov čez Kongresni trg, po Wolfovi, čez Tromostovje in tržnico, imam občutek svetlega, sproščenega in odprtega mesta. Čisto drugačnega, kot je bilo pred 40 leti. Za spoštovati!

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Neprecenljive zbirke

Če mislite, da je zbirateljstvo konjiček preteklosti, premislite še enkrat. Pet zbirateljev nam je dovolilo pokukati v njihove zbirke, ki so nas popeljale na Rožnik v čase Ivana Cankarja, v družbo brez avtoritarnih režimov, pa tudi v slikoviti svet, če verjamete, banan.

ŠPELA ZAKOTNIK

VOZI NAS VLAK V DALJAVE

Več kot 5000 modelčkov vlakov in okoli 450 lokomotiv je shranjenih v kleti dekoraterja in slikopleskarja Matjaža Siarda, na skoraj desetih kvadratnih metrih pa se razprostira še velika maketa, po kateri vozijo. Na njej je izdelan del ljubljanske železniške postaje, za avtentično pomanjšavo celotnega kompleksa v pravem merilu pa bi potreboval veliko več prostora. V njegovi zbirki so pomanjšane kopije resničnih vlakov, nekateri od njih pa vozijo še danes. »Zbirati sem jih začel že v otroštvu, čeprav nihče iz družine ni bil posebej povezan z železnico ali tem hobijem. Hodil sem na osnovno šolo Vide Pregarc in osem let vsak dan prečkal železniški prehod. Po šoli sem hodil gledat vlake, tudi po tri ali štiri ure sem sedel ob progi.«

PIKE NOGAVIČKE Z VSEGA SVETA

Kranjčan Andrej Šter, vodja konzularnega sektorja na ministrstvu za zunanje zadeve, je eden od več kot 134.000 dnevnih migrantov, ki prihajajo na delo v Ljubljano. Na domačih policah ima več kot 270 izvodov knjige Pika Nogavička v najrazličnejših svetovnih jezikih. Najstarejša je v angleščini, ponatis prve izdaje v ZDA iz leta 1950. Na vprašanje, kolikokrat je že prebral to čudovito zgodbo o močni in samosvoji pegasti deklici, je odgovoril, da ne gre toliko za »prebrati« kot za »stalno brati« – ves čas jo ima na nočni omarici. Med domačimi izdajami izstopa tista z napako pri izdelavi, kjer je notranjost obrnjeno vezana na platnico, zato je neprecenljiv zbirateljski kos. »Pika Nogavička nam sporoča, kako pomembno je otroke poslušati in podpreti. Je obsodba avtoritarnih režimov – v državi in na svetu, pa tudi na vasi ali v družini.«

PISANA BANANARAMA

Vodja odseka za mednarodne odnose MOL Klement Čepon za svojo zbirko pravi, da nima velike vrednosti, a je zanj neprecenljiva. V njej so nalepke z banan z vsega sveta. Lepo urejena zbirka v albumih jih šteje že več kot 18.000. »V tujini je nalepka na bananah medij za komuniciranje. Chiquita že od sedemdesetih let na nalepkah oglašuje različne vsebine, na primer Disneyjeve junake in olimpijske igre. Na nekaterih nalepkah so državne zastave, recepti za pripravo jedi, QR-kode do spletnih strani, kjer preveriš izvor sadeža, in slogani s pozivi k zdravemu prehranjevanju.« Izstopajo čudoviti dizajni, reliefi in barve, predvsem na nalepkah z Japonske, kjer banana, ki lahko lično zapakirana stane osem evrov, velja za kultni sadež.

Z IGRO PREBUDI OTROKA V SEBI

Španka Gemma Collado Martinez se je pred štirimi leti preselila v Ljubljano. Na Irskem je spoznala svojega moža, ki je odraščal na Ježici, zdaj pa živita za Bežigradom. »Že kot majhna sem se rada igrala z lego kockami, zbirati pa sem jih začela šele kot odrasla. Pred šestimi leti sem naletela na set Harryja Potterja in s tem se je začelo. Zasvojilo me je to, da lahko nekatere sete modificiraš in jih zgradiš po svoji domišljiji.« V svoji »lego sobi« ima več kot sto setov, posamezne kocke in ure, ki jih je porabila za njihovo sestavljanje, pa je nemogoče prešteti. Nekatere sete, kot so božične izdaje ali orhideja, pa Gemma uporabi tudi za dekoracijo prostorov v hiši.

IVAN POŠILJA POZDRAVE Z ROŽNIKA

Zmago Tančič, podpredsednik Numizmatičnega društva Slovenije, ima eno največjih zbirk razglednic Ljubljane, pokaže pa še stare račune ljubljanskih trgovcev, turistične spominke, značke in fotografije. Najstarejša razglednica je iz leta 1891, v zbirki pa ima tudi takšne s podpisom Cankarja, Maistra, Jakopiča in drugih znanih Slovencev. Osupnejo nas čudovite risbe in domiselni dodatki, kot je papirnata poštorska torba, ki se z vzvodom odpre kot harmonika. Včasih so razglednice v našem vsakdanu imele večjo vlogo – tudi kot šaljiva oziroma namizna pošta. To so v gostilnah po natakarih pošiljali mladeniči ali mladenke, ki so komu želeli poslati sporočilo, pa morda niso zbrali dovolj poguma za neposreden pristop.

Idealen ritem življenja

Glasbenik, producent, skladatelj filmske glasbe, nekdanji član mednarodno uspešne rock skupine The Walkabouts, soustanovitelj založbe Glitterbeat Records in ljubitelj glasbe – to je Chris Eckman. Glasba je Američana tudi pripeljala v naše mesto, kjer se je zaljubil v nekdanjo ženo in v Ljubljano. Na življenje tu se je tako navadil, da si ga ne predstavlja več nikjer drugje.

MOJCA GRIZOLD

Glasba je bila tista, ki vas je pripeljala k nam, kajne?

Vse se je začelo leta 1994, ko smo se z zasedbo The Walkabouts, v kateri sem bil pevec in tekstopisec, odpravili na glasbeno turnejo. Takrat smo imeli naš prvi koncert v Ljubljani, kasneje smo še nekajkrat nastopili tu. V tistem času sem spoznal svojo ženo, se poročil in preselil sem. Leta so minevala, soustanovil sem glasbeno založbo in tako je Ljubljana postala moj dom.

Iz Ljubljane vodite neodvisno glasbeno založbo Glitterbeat Records. Je mesto dovolj velika za uspeh na mednarodnih trgih?

Morda majhno mesto, kot je Ljubljana, za tak posel res ni najboljša, vendar verjamem, da se v vsaki slabosti najde tudi prednost. Če bi delovali v Londonu, kjer se dogaja ogromno vsega, bi se verjetno bolj osredotočili na tamkajšnjo glasbeno sceno. V Ljubljani pa je trg tako majhen, da se ne da preživeti samo s prodajo domače glasbe. In tako smo se odločili, da postanemo mednarodna založba. To je bila zelo dobra odločitev, saj je globalna

»LJUDJE SI V TEM MESTU VZAMEJO ČAS ZA PRIJATELJE.«

glasba, ki jo izdajamo, zelo nišna, a se lahko prodaja kjerkoli. Občinstvo ima namreč po vsem svetu.

Kakšno je vaše mnenje o ljubljanski glasbeni sceni?

Menim, da se je glasbena scena v Ljubljani precej razvila, odkar sem prvič prišel sem. Takrat se ni veliko dogajalo. Še posebej sem pogrešal močno glasbeno skupnost. Takšno, kot je bila značilna za Seattle, kjer sem nekaj časa živel in delal. No, sčasoma se je to spremenilo, prišla je nova generacija glasbenikov, obenem pa tudi nova, boljša glasbena infrastruktura, kot je na primer Kino Šiška.

Zagotovo je velika razlika v ustvarjanju glasbe na tako velikem trgu, kot je ameriški, v primerjavi z majhnim trgom, kot je naš. V Združenih državah Amerike je predvsem več priložnosti, ki jih tukaj sploh ni. Na trgu, ki ima 340 milijonov ljudi, lahko počneš veliko norih in neobičajnih stvari, s katerimi nagovoriš kar lepo število poslušalcev, ki jim bo to všeč. To je v državi z dvema milijonoma prebivalcev zelo težko. Vendar se na majhnih trgih dogajajo stvari, ki se na večjih ne. Ena večjih prednosti je ta, da je na majhnem trgu pomembna tudi glasba, ki ni tržno usmerjena.

Kaj pa razlike med življenjem v velikem in majhnem mestu? Kako jih doživljate?

Preden sem se preselil v Ljubljano, sem živel in delal malo v Evropi, malo pa v ZDA, tako da mi evropski stil življenja ni bil tuj. V Evropi sem preživel toliko časa, da selitev zame ni bila nenavadna in nisem občutil kakšnega kulturnega šoka. Zdaj, ko sem tu že 20 let, pa mi je celo nekoliko nenavadno, ko obiščem ZDA.

Bi lahko izbrali kakšno kulturno posebnost, ki je res izstopajoča?

Ja, nekaj pa res. Navaditi sem se moral na to, da tukaj v hiši oziroma stanovanju nosite copate. V ZDA smo doma namreč v čevljih. No, ampak zdaj sem se le navadil na to.

Vam življenje tu ustreza?

Od vsega začetka sem čutil, da je Ljubljana posebno mesto in da je zame popolno. Vse je zelo dobro organizirano, ozračje pa je sproščeno. V primerjavi z ameriškim hitrim tempom si ljudje v tem mestu vzamejo čas, da obiščejo prijatelje, preživijo uro ali dve na pogovoru ob kavi ali pa si privoščijo večurno kosilo ob kozarcu dobrega vina. Druga stvar, ki mi je zelo všeč, pa je to, da se lahko kamorkoli odpraviš peš. Imam avto, a ga skoraj nikoli ne uporabljam.

Dobrodošli pri nas

Naše malo, a čudovito mesto slovi po butičnem turizmu. Gostom znamo ponuditi pristrčno dobrodoščilo, udobje in veliko zanimivih doživetij. Takšni so tudi manjši prijetni hoteli, nad katerimi so navdušeni obiskovalci z vsega sveta. Ker meščani redko pokukamo vanje, smo jih obiskali kar mi. Očarali so tudi nas.

ROBERT REBOLJ

Strop suite Zlata ladjica v istoimenskem hotelu je iz 17. stoletja, stenske poslikave iz 18., repliki parketa in notranjih vrat pa iz 19. stoletja.

Znamenita košara v sobi Goljufigi peki hotela Zlata ladjica danes ni več namenjena sramotilnemu namakanju v Ljubljani, ampak udobnemu sedenju in razvajanju s pogledom na grad.

Hotel Antiq Palace stoji na mestu nekdanjega rimskega in srednjeveškega obzidja, v bližini pa je bilo pred tremi tisočletji halštatsko grobišče. V obnovljeni srednjeveški palači Lazarini gostje spijo v okusno opremljenih sobah.

Sobe v Vander Urbanem Resortu so svetle in moderno opremljene. V njih sta prespala tudi Bryan Adams in Kylie Minogue. Slednja se je z županom Zoranom Jankovičem zapletla v ognjevito debato o tem, katero mesto je najlepše – Melbourne ali Ljubljana. Odgovor poiščite na naslovnici.

V Zlati ladjici gostom postrežejo s slovensko hrano in pijačo. Odkrivanje ponudbe lokalnih pridelovalcev je zelo pomemben del turistične ponudbe Ljubljane.

Bujno rastlinje v lobiju hotela Antiq Palace ustvarja intimno in mirno vzdušje. Vrtove in dvorano lahko najamemo za poroke, slavlja, poslovne dogodke in druge priložnosti.

Hostel Celica daleč po svetu slovi po svoji gostoljubnosti. Tudi zaposleni v njem prihajajo iz bližnjih in daljnih dežel.

Nekdanje celice vojaškega zapora, ki je preurejen v hostel Celica, so danes veliko udobnejše in poslikane z umetniškimi deli. Črtice na zidu pa še vedno spominjajo na dneve odslužene kazni.

Najmlajši med prestižnimi ljubljanskimi hoteli je Zlata ladjica na Jurčičevem trgu 1. Prve goste je sprejel leta 2021 po prenovi 400 let stare stavbe, ki je v svoji dolgi zgodovini služila različnim namenom. Arheološke raziskave so razkrile, da je v njej delovala najstarejša kovačnica v Ljubljani, do prenove je bila tu priljubljena pivnica. Vsaka od njenih 15 sob pripoveduje svojo zgodbo o hiši in njeni okolici. V eni gostje spoznajo legendo o Urški in povodnem možu, v drugi pa srednjeveško kaznovanje goljufigivih pekov z namakanjem v Ljubljano. Za dobrodošlico jih pričaka lokalno sezonsko sadje in domači piškoti ter delček zgodovine v restavrirani freski ali več sto let starih tramovih lesenega stropa. Mehke vzmetnice so polnjene z organskim bombažem, ponudba hrane in pijače pa je slovenskega izvora. Kokakole pri njih ne boste dobili, našo cockto pač. In kot se za nekdanjo pivnico spodobi, lahko tudi nehotelski gostje še vedno izbiramo med 30 vrstami domačega piva in več kot 70 vrstami slovenskega vina.

Kratek sprehod čez Novi trg do Gosposke ulice 10 nas iz mestnega vrveža pripelje v povsem drug svet. Hotel Antiq Palace je kot ustvarjen za ljubitelje klasične umetnosti in zgodovine. V palači Lazarini iz 16. stoletja, kjer je zdaj 16 okusno opremljenih sob in niz atrijev, ki so prave oaze miru, so nekdaj živeli ugledni trgovci, župani, župniki, sodniki in aristokrati. Stropne poslikave so kot del naše kulturne dediščine primerno restavrirane, človeka pa kar vabijo, da se potopi v udobje mehke starinskega.

Na drugi strani Ljubljane se lahko bučnosti mestne promenade ob reki izognemo z umikom v tišjo Krojaško ulico. Na številki 6–8 nas v svojo notranjost povabi Vander Urbani Resort, z 20 moderno urejenimi sobami in tremi apartmaji precej bolj sodoben od prejšnjih. Tu na obisku v Ljubljani prebivajo oblikovalci, pisatelji, kustosi in igralci, v njem je prespalo tudi nekaj v svetu najslavnejših umetnikov popularne kulture. Vse pa za dobrodošlico pričaka izbran kozarček pijače. V pritličju sta tudi meščanom, ne le gostom hotela, na voljo bar in restavracija z odlično kuharsko ekipo, ki pripravlja okusne jedi večinoma le iz lokalno pridelanih surovin. Čudovit bazen na strehi s pogledom na Ljubljano in Ljubljanski grad pa lahko najamemo tudi za zasebne zabave. Po pripovedih jih je bilo tam zgoraj že precej. In se tudi lepo razživijo.

Iz centra mesta se odpravimo še v bližino železniške postaje, kjer na območju Kulturne cone Metelkova mesto na Metelkovi ulici 8 stoji hostel Celica. Najbolj prepoznavna ljubljanska turistična nastanitev letos praznuje 20 let. Od butičnih hotelov stare Ljubljane se razlikuje po svoji asketski ureditvi in domiselni zgodbi – v prenočišča so namreč spremenili 20 nekdanjih celic vojaškega zapora. Vsaka soba je unikatna in skozi dela različnih umetnikov pripoveduje svojo zgodbo. In še nekaj je posebnega v Celici – zaradi bližine železniške postaje je zelo priročna gostom, ki svet spoznavao z velikimi nahrbtniki na ramenih. Mednarodni sloves je pridobila tudi z bogatim kulturnim dogajanjem v hostlu in njegovi neposredni okolici. In to tako živahnem, da so v ponudbo brezplačno vključeni tudi protihrupni čepki za ušesa.

Možnosti nastanitve v Ljubljani je res veliko. Morda pa bi bilo zanimivo doživeti, če bi se kdaj pa kdaj ob številnih turistih tudi mi prepustili razvajanju v katerem od hotelov in tako svoje mesto doživeli še v neki drugi luči.

Znameniti bazen z jacuzzijem na strehi hotela Vander Urbani Resort. Po 19. uri ga lahko najamemo za zasebne zabave, v njihovi restavraciji pa lahko pojemo tudi zajtrk, kosilo ali večerjo iz lokalnih sestavin.

Odkrivamo Rudnik

Ko prečkamo Karlovški most in za seboj pustimo Grajski grič, se naše oči takoj spočijejo še na eni zeleni oazi Ljubljane, Golovcu, ki se razprostira čez južni del mesta, pod njim pa je prijetno naselje, imenovano Rudnik. No, domačini vas bodo takoj popravili, da je tu najprej Rakovnik, nato nas Dolenjska cesta vodi mimo Gornjega in Spodnjega Rudnika, šele nato pridemo zares na Rudnik.

KAJA BENKO

Območje ob Dolenjski cesti je polno skritih zakladov. Najprej smo se ustavili na železniški postaji Rakovnik, ki jo krasi tipična železniška stavba iz časov avstro-ogrskega cesarstva. Zgrajena je bila konec 19. stoletja, danes pa je vpisana v register kulturne dediščine. Na drugi strani ceste na manjšem hribčku stoji rakovniška cerkev Marije Pomočnice, poleg katere ne moremo zgrešiti Salezijanskega zavoda Rakovnik, ki tu domuje od leta 2001. Velika živobarvna stavba je bila nekoč namenjena predvsem izobraževanju, po drugi svetovni vojni je bila nekaj let v njej vojašnica, v spomin domačinov pa se je usedla predvsem v letih, ko je tu delovala tekstilna tovarna Angora. Predvsem otroci so komaj čakali, da so kontejnerje pred tovarno napolnili z volnenimi ostanki, saj so jim ti ponujali ure in ure raziskovanja, domače mojstrice pa so lahko iz njih naredile prave umetnine.

Življenje na Rakovniku in Rudniku je tesno povezano z Golovcem. Po njem so danes urejene številne sprehajalne poti, med drugim tudi Pot ob žici, ki se med seboj prepletajo in vas lahko pripeljejo povsem na drugo stran Ljubljane. Ena izmed najbolj znanih poti je Italijanka, pred časom preimenovana v Pot čez Golovec. Zgrajena je bila med drugo svetovno vojno za nadzor nad okupirano Ljubljano, danes pa je priljubljena sprehajalna pot, ki povezuje Rudnik in Hrušico. V zadnjih letih so na obrobju gozda uredili vstopne točke, na novo označili gozdne poti in postavili usmerjevalne table, nekatere poti, med drugim Srčno pot in V gozd po zdravje, so prenovili oziroma naredili na novo, namestili so tudi urbano gozdno opremo. Golovec je vse bolj priljubljen tudi med gorskimi kolesarji, saj so zanje uredili posebne proge oziroma traile. Na Golovcu so zelo dejavni člani ŠD Golovec Trails, ki poleg popularizacije tega športa skrbijo tudi za ozaveščanje

o sobivanju z drugimi obiskovalci gozda ter o ohranjanju narave.

Včasih na Golovcu ni bilo kolesarjev, so pa bili smučarji. Domačini se še dobro spomnijo Golovskega smuka, ki ga je SK Krim tu prirejal več kot 30 let, vse do konca osemdesetih let, ko je zaradi milejših zim počasi utonil v pozabo. Če se iz Rakovnika odpravite na Golovec, zagotovo stopite tudi na nekdanjo smukaško progo. Cilj smuka je bil na mestu, kjer je danes nogometno igrišče, glavna posebnost pa je bilo drevo, ki je stalo ob zadnjem ovinku proge. Na srečo zgodovina ne poroča o kakšnih trkih ali drugih nesrečah, povezanih s tem drevesom. Smuk je vsako leto privabil množico tekmovalcev, leta 1984 kar 174, takrat se je po progi spustil tudi Tomaž Cerkovnik, ki je istega leta nastopil na olimpijskih igrah v Sarajevu, še en alpski smučar, Tomaž Čizman, pa je leto kasneje postavil celo rekord proge.

Od smučanja pa nazaj na Dolenjsko cesto, kjer na desni strani kmalu vstopimo v London. Ne, to ni pomota, manjše območje blizu križišča s Peruzzijsko cesto se zares imenuje tako. Čisto na koncu Dolenjske ceste, tik pred južno obvoznico, pa stoji še ena rudniška znamenitost, baročna cerkev sv. Simona in Jude Tadeja. Pot do nje vodi od končnega postajališča mestnega avtobusa številka 3, mimo gosto posejanih družinskih hiš in podružnične šole Rudnik. Splača se sprehoditi po precej strmi in ozki cesti, saj je razgled na vrhu izjemen, ob lepem dnevu boste lahko občudovali celoten Rudnik, Ljubljansko barje in okoliške hribe, od Krima do Zaplane in Ključa. To je hkrati še eno izhodišče za sprehod čez Golovec, od koder vas bo pot pripeljala tudi do Orle. Če želite praktično sredi mesta doživeti pravo gozdno vožnjo, pa le zavijte z Dolenjske ceste proti Orlam, na vijugasti cesti skozi gosto posejan gozd boste v trenutku pozabili, da ste pravzaprav še vedno v mestu.

RUDNIK ANTRACITA

Je bil na Rudniku nekoč res rudnik? Res je. Na območju Golovca, jugovzhodno od Orel, je bil nekoč rudnik antracita, najčistejše oblike premoga, imenovan Klen – Orle. Med letoma 1924 in 1947 so v njem izkopali okoli 10.000 ton rude. A Rudnik ni dobil imena po rudniku, saj je bila že leta 1787 tako poimenovana novoustanovljena župnija Rudnik.

ČETRTNA SKUPNOST

Četrtna skupnost Rudnik je po površini druga največja v Ljubljani. Razprostira se na 2548 hektarjih in ima 14.551 prebivalcev. Sestavljena je iz treh delov: Rudnika, Rakovnika in Barja, ki so si med seboj precej različni. V četrti skupnosti imajo eno osnovno šolo in en vrtec. OŠ Oskarja Kovačiča ima tri enote, vrtec Galjevica pa deluje na štirih lokacijah. Od javnih ustanov tu delujejo še Zdravstveni dom Vič - Rudnik (enota Rudnik oziroma Rakovnik), Lekarna Ljubljana, enota Rakovnik, ter Mestna knjižnica Ljubljana, enota Rudnik. Tu delujejo tudi številna društva in zavodi, ki vsak na svojem področju bogatijo življenje domačinov.

ROKOMETAŠICE KRIMA

Športnim navdušencem tu srce bije v ritmu Krima. Športna dvorana Krim je dom številnih rekreativnih in profesionalnih športnikov, v svet pa so njeno slavo ponesli predvsem izjemni dosežki najuspešnejšega ženskega rokometnega kluba pri nas. Rokometašice Krima so poleg vseh drugih domačih in mednarodnih uspehov kar dvakrat osvojile evropsko ligo prvakinj (2001 in 2003). Dvorano Krim poleg velike dvorane sestavljajo še namiznoteniška dvorana ter zunanja igrišča, športno infrastrukturo pod Golovcem pa dopolnjujeta še balinišče in nogometno igrišče Krim, kjer prve športne izkušnje nabirajo predvsem mladi nogometašice in nogometaši.

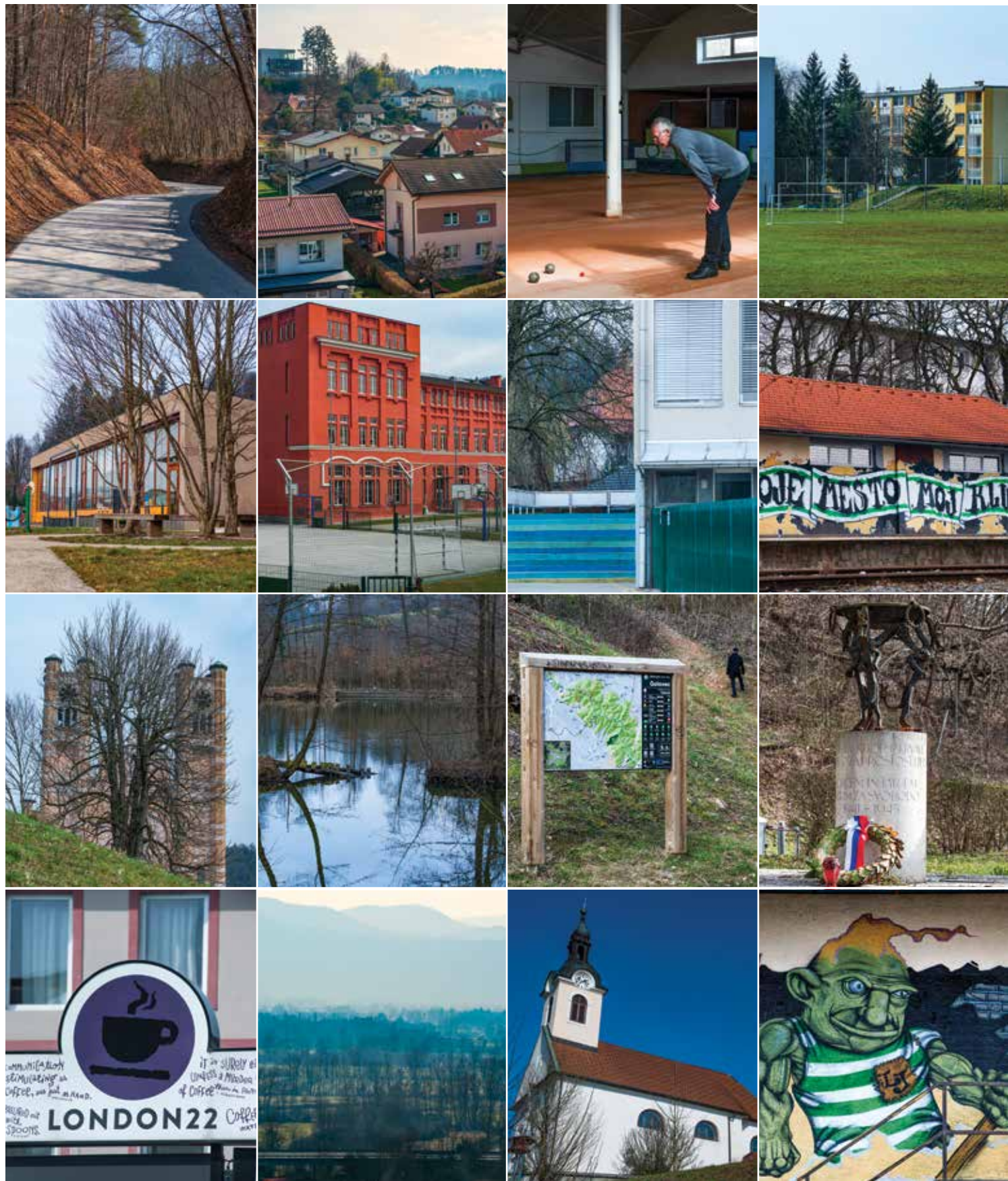

Foto: Matej Vranič

Skupaj za pisano pomlad na Ljubljanskem barju

Bliža se pomlad, s katero se prebuja narava. Na Ljubljanskem barju so med prvimi znanilci pomladi močvirski tulipani in pribe, ki jih lahko opazujemo v vrtoglavem letu. V zadnjih toplejših dneh zime smo lahko opazovali dvoživke, ki so iskale pot do bližnjih mlak. Je pestrost vrst samoumevna, jo poznamo in kakšen je njen pomen?

MAŠA BRATINA

Pestrost vrst in življenjskih prostorov že tisočletja ohranja človeško civilizacijo, od zagotavljanja hrane, materialov do zdravega življenjskega prostora. Raziskovalci so na Ljubljanskem barju popisali več kot 6000 prostoživečih rastlinskih in živalskih vrst. A številne vrste na Barju so izginile, so ogrožene ali pa na robu izumrtja. Od več kot 1300

popisanih rastlinskih vrst je tako izginilo več kot 30 vrst, velik del teh je bil vezan na barjansko in močvirsko okolje: barjevka, barjanski blatec, močvirska grezulja ... Med ogrožene rastlinske vrste Ljubljanskega barja pa se uvrščajo predvsem tiste, ki uspevajo na mokrotnih travnikih: šaši, munci, močvirski tulipani ...

Največja skupina popisanih živalskih vrst na Barju so hrošči. Od skoraj tisoč popisanih vrst pa jih je več kot sto vrst že izumrlo. Med izumrle bi skoraj lahko prišteli tudi hrošča puščavnika; za zdaj ga v Krajinskem parku Ljubljansko barje uspešno ohranjamo z doselitvijo populacije iz sosednjega Krajinskega parka Rožnik, Tivoli in Šišenski hrib. Čeprav hrošči širši javnosti niso tako znani in priljubljeni kot ptice, je njihova vloga izredno pomembna. Eden naših večjih poznavalcev teh vrst dr. Al Vrezec poudarja: »Hrošči razgrajujejo, so plen, so v vodi, jamah in tudi pri oprasevanju sodelujejo. Po drugi strani pa je veliko hrošcev tudi škodljivcev, vse več je tudi tujerodnih vrst.«

Tujerodne vrste so tiste, ki jih je človek namerno ali nenamerno zanesel zunaj območja njihove prvotne razširjenosti. Številne od njih je naselil zaradi koristi, ki mu jih prinašajo, a so s »pobegom« prek meja začele izrivati domorodne vrste in ponekod popolnoma

spremenile delovanje na novo osvojenih ekosistemov. Na Ljubljanskem barju so popisali več kot deset vrst tujerodnih hroščev, med njimi tudi koloradskega hrošča in harlekinsko polonico. Ko omenjamo tujerodne vrste živali, ne moremo zaobiti nutrije, ki jo ljudje še vedno zamenjujejo z vidro ali celo bobrom. Zaradi vse večjih posegov v vodotoke sodi vidra med ogrožene vrste. Ker gre za nočno aktivno žival, jo bomo podnevi zelo težko opazili – v nasprotju z nutrijami. Danes so nutrije na Ljubljanskem barju močno razširjene in počasi, a vztrajno rušijo njegovo ranljivo naravno ravnovesje, zato jih tudi uvrščamo med invazivne tujerodne vrste.

Iz zapisanega lahko sklepamo, da pestrost vrst na Barju ni samoumevna. Ne nazadnje gre za prostor stalnih sprememb, naravnih in tistih, ki jih povzročamo ljudje. Prav zaradi vse hitrejšega upadanja števila vrst je bil večji del Barja zavarovan kot Krajinski park Ljubljansko barje. Dobrih deset let tako v krajinskem parku izvajamo popise, spremljamo stanje in izvajamo ukrepe za izboljšanje stanja ter obnovo ogroženih življenjskih prostorov in vrst. Ključni dejavnik za uspešnost naravovarstvenih ukrepov pa je sodelovanje s čim širšim naborom deležnikov: od kmetov, lokalnih skupnosti, stroke do vseh ljudi, ki živijo v krajinskem parku in ob njem. Tudi kot sprehajalci po Ljubljanskem barju lahko z odgovornim ravnanjem pripomoremo k ohranjanju tega dragocenega, a hkrati občutljivega prostora.

Foto: dr. Davorin Tome

Foto: Jasna Tarman

Foto: Maša Bratina

① Močvirski tulipani zgodaj pomladi vijoličasto obarvajo mokrotne travnike na Ljubljanskem barju. Zaradi izsuševalnih del, spreminjanja travnikov v njive in onesnaževanja število mokrotnih travnikov vse hitreje upada. Z izginjanjem mokrotnih travnikov izgubljam tudi številne ogrožene živalske vrste, kot sta metulja barjanski okarček in strašničin mravljiščar ter kobilica temna šaševka.

② Pribe so črno-bele barve in imajo značilen črn čopek na glavi. V zraku bomo te ptice prepoznali po vrtoglavem letu in oglašanju, ki bolj kot na ptičje petje spominja na piskajočo otroško igračo. Ker gnezdiijo na tleh, sodijo med ogrožene vrste ptic, podobno kot veliki škurh in kosce.

③ Hrošč puščavnik lahko večino svojega življenja preživi v duplu enega drevesa. Primerna zanj so večja starejša listnata drevesa, kot so vrba, hrast, lipa. Večji del življenja puščavnik preživi kot ličinka, to je tri do štiri leta, kot odrasla žival pa le nekaj mesecev. V času parjenja samci oddajajo značilen vonj, ki spominja na marelce.

④ Nutrija je na Ljubljanskem barju ena najbolj razširjenih invazivnih tujerodnih živalskih vrst. Opazujemo jo lahko na bregovih reke Ljubljanice in njenih pritokov. V vodi jo lahko hitro zamenjamo za bobra, ki pa ima v nasprotju z nutrijo ploščat rep.

VABILO NA VODENJE

Vabimo vas na brezplačno tematsko vodenje Znanilci pomladi na Ljubljanskem barju. Sprehodili se bomo po novi tematski poti Pot MOROSTIG, na kateri bomo odkrivali tako naravno dediščino kot dediščino kolišč Ljubljanskega barja.

Zbirno mesto

Avtobusna postaja Ig Petrol, prilagojeno prihodu mestnega avtobusa 19I ob 9. uri

Kdaj

V soboto, 25. marca, ob 9. uri. Predvideno trajanje je 2,5 ure (avtobus 19I odhod ob 11.33).

Dolžina poti in teren

4,5 kilometra – večinoma makadamska pot, delno poljska pot in leseni podest

Prijave

Zaradi omejitve mest je za udeležbo na vodenju nujna najava: info@ljublanskobarje.si najkasneje do 22. marca do 12. ure.

Rak materničnega vratu je posledica okužbe s HPV (humanim papilomavirusom), s katerim pride v stik večina spolno aktivnih oseb povsod po svetu. Prenos virusa so tako moški kot ženske, najpogosteje pa se okužijo mladostniki med 15. in 25. letom starosti. Okužba vodi do celičnih sprememb, ki napredujejo zelo počasi. Včasih je lahko okužba neaktivna več let ali desetletij in se lahko ponovno aktivira kasneje v življenju. V nasprotju z drugimi oblikami raka, za katerimi prvenstveno zbolevajo starejše osebe, je ta oblika značilna za mlajše ženske v rodni dobi.

V preteklosti presejalni testi v Sloveniji niso bili na voljo vsem, prav tako se zbrani podatki niso arhivirali in analizirali. Vendarle pa vemo, da se je v začetku devetdesetih let število obolelih pri nas

udeležbo žensk v programu ZORA in kakovost storitev na vseh ravneh, kar je ključnega pomena za usmerjanje programa. V programu ZORA sodelujejo zdravstveni strokovnjaki z različnih področij, med njimi tudi ginekologi iz vse Slovenije, ki na preventivnih pregledih s preprostim PAP-testom odkrivajo predstopnjo ali začetno stopnjo raka materničnega vratu. Register vsem ženskam med 20. in 64. letom, ki v obdobju štirih let niso opravile ginekološkega pregleda, na dom pošlje pisno vabilo nanj. Na podlagi zbranih podatkov so zaznali, da se je obolenost žensk nad 50. letom starosti v zadnjem desetletju povečala, v okviru programa ZORA pa ugotavljajo, da je udeležba žensk v programu v tej starostni skupini premajhna. Ginekološke preglede je treba opravljati redno, po navadi

na voljo vsem dečkom in deklicam v šestem razredu osnovne šole, pa tudi kasneje vsem tistim, ki se še niso cepili. Podatki na spletni strani NIJZ kažejo, da je ravno MOL najslabše precepljena občina v Sloveniji, samo 35-odstotno.

V Sloveniji je zdravljenje posledic okužbe z virusom uspešno, zahvala gre programu ZORA, ki skrbi za ozaveščenost o pomembnosti rednih ginekoloških pregledov in preventivnih ukrepov v populaciji. Cilj programa je doseči minimalno 70-odstotno pregledanost. Na leto za rakom materničnega vratu zbolijo od 110 do 120 žensk, večinoma tiste, ki se presejalnih pregledov ne udeležujejo redno. Sloveniji je torej uspelo organizirati program, ki rešuje življenje, kar je leta 2020 potrdila tudi Svetovna zdravstvena organizacija. Slovenijo

Skrb za vsako od nas

NINA KREUZER

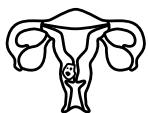
začelo povečevati. Skandinavske zdravstvene prakse so bile navdih, da se je leta 2003 z vzpostavitvijo programa ZORA in organiziranim populacijskim presejanjem to spremenilo, število obolelih pa se je ob ukrepih začelo zmanjševati.

ZORA je državni presejalni in preventivni program s sedežem na Onkološkem inštitutu Ljubljana. Del programa je tudi Register ZORA, ki je še kako pomemben za nemoteno in uspešno izvajanje programa. S pomočjo registra spremljajo

vsaka tri leta. Le tako lahko zdravniki pravočasno odkrivajo in uspešno zdravijo spremembe, ki so lahko tudi smrtno nevarne.

Preventivni pregledi so dober pristop, da preprečimo napredovanje sprememb, ki jih lahko povzroči okužba z virusom. Strokovnjaki programa ZORA pa močno podpirajo tudi cepljenje proti virusu HPV. Okužbe namreč ne moremo pozdraviti, lahko pa se pred njo zaščitimo s cepljenjem, ki velja za izjemno varno in učinkovito. Brezplačno je

je namreč prepoznala kot primer dobre prakse pri obvladovanju raka materničnega vratu. Presejalni pregled izvajajo osebni izbrani ginekologi, seznam katerih najdete na spletni strani zora.onko-i.si. Vedno imejmo v mislih, da je zdravje naše največje bogastvo, zato je treba zanj še kako dobro skrbeti.

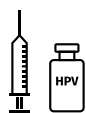
Rak materničnega vratu je **četrti najpogostejši rak pri ženskah** v svetovnem merilu.

Ženske, ki redno hodijo na ginekološki pregled, imajo kar **70–80 odstotkov manjšo verjetnost**, da bodo kadarkoli zbolevale za rakom materničnega vratu.

V Sloveniji je pri okrog 95 odstotkih žensk, ki hodijo na redne presejalne preglede (pregledanost na državni ravni dosega 71,4 odstotka, v Ljubljani pa je pod 70 odstotki), **izvid brisa materničnega vratu negativen**.

S cepljenjem proti HPV lahko preprečimo okoli 90 odstotkov primerov raka materničnega vratu.

Zora

Državni program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu

Doc. dr. Urška Ivanuš, dr. med., spec. javnega zdravja, je zaposlena na Onkološkem inštitutu Ljubljana. Je vodja Državnega programa ZORA in državne komisije za presejalne programe ter tudi predsednica Zveze slovenskih društev za boj proti raku. Predstavila nam je informacije, ki so ključne za razumevanje tako pomembne tematike.

Kakšni so simptomi okužbe z virusom HPV, kako jih prepoznamo?

Okužba s HPV ne povzroča simptomov in ne vemo, da ga imamo. Pa tudi zdravil proti okužbi ni. Z virusom se prekužijo skoraj vsi spolno aktivni ljudje, običajno že v prvih letih spolnega življenja. Stranski učinki cepljenja so redki, blagi in prehodni, naše telo ustvari zadostno količino protiteles, ki nas zaščitijo pred nadaljnjimi okužbami. Tu zato spet poudarjam pomen cepljenja, kjer je imunski odziv veliko uspešnejši, kot če bi se prekužili naravno. Podatki kažejo, da zaščita, ki jo dobimo s cepljenjem, traja tudi več kot 10 let, pričakujemo pa, da bo dolgotrajna.

Promocije za zdravje ni nikoli dovolj. Kakšno sporočilo bi želeli dati ženskam?

Zagotovo to, da presejanje za raka materničnega vratu rešuje življenje. Vse ženske med 20. in 64. letom starosti bi pozvala, da se redno vsaka tri leta udeležujejo pregleda pri svojem osebnem ginekologu. Vsem, tako deklicam kot dečkom, priporočam tudi cepljenje proti HPV, s katerim poleg raka na materničnem vratu preprečujemo tudi nekatere druge oblike raka.

Cepljenje deklic poteka od leta 2009. Prenos virusa so tudi moški. Zakaj so fante začeli cepiti toliko kasneje, šele leta 2021?

Študije v preteklosti so nakazovale, da cepivo preprečuje tudi razvoj drugih oblik raka, ne samo raka na materničnem vratu. To je vodilo v pobudo, da začnemo cepiti tudi fante, ker lahko tudi oni zbolijo. Po drugi strani cepljeni fantje ne širijo več virusa in tako se posledično ustvarja kolektivna imunost, pred rakom pa so zaščitene tudi njihove partnerke. Če imamo to možnost, je prav, da se zaščitimo.

»ZAŠČITA, KI JO DOBIMO S CEPLJENJEM, JE DOLGOTRAJNA.«

Naša mesnica je najboljša

V najbližji trgovini ali nakupovalnem centru je meso morda najbolj pri roki. Številni kupci, ki prisegajo na preverjeno kakovost, pa raje zavijejo v svojo izbrano mesnico. Tam vedo, kaj bodo dobili in kdo jim bo svetoval pri izbiri.

JAK VREČAR

Ko smo se s sodelavci v uredništvu pogovarjali, kam v prestolnici stopiti po res dober kos mesa, in ko sem v družbi vsejedcev mimogrede, brez posebnega poudarka ali omenjanja favoritov, vrgel na mizo vprašanje o najboljši ljubljanski mesnici, so se začeli predlogi kar valiti. »Obvezno za Bežigrad v legendarnega Marinčka.« »Po Flerinove hrenovke tudi peš v Črnuče.« »Nikamor drugam kot v Murgle center v Gregorca, super izbira.« »Za dobro kosilo vedno v Mesnico Koseze.« »V Petrino na Štihovo. Pa še lokal imajo za vogalom.« »Samo v Krušiča na Bezenškovo, v mesnico in v kuhinjo.« Še malo in predlogov bi bilo toliko kot mesnic v mestu.

Sočasno se je, kot se spodobi, vnela tudi prava poznavalska debata. V njej je vsakdo navijal za svojo mesnico in ji pripisoval že skoraj mitsko kakovost, medtem ko je odmahoval ob omembni vseh drugih predlogov. Potem ko je vzdušje že skoraj zavrelo in so prizori spominjali na kakšno razvneto italijansko omizje, smo le prišli do skupne točke. Kaj pa je tisto, zaradi česar vsak zagovarja svoj predlog? Zakaj pa hodimo vedno k enemu in istemu?

Dobre mesnice in ljudi, ki tam delajo, povezuje enaka zgodba. Rdečo nit prepoznaš, ko vstopiš v lokal, pa četudi ta stoji v malce bolj zaspanem delu mesta ali v večji brezdušni

stavbi, ki ji čas zadnja desetletja ni bil najbolj naklonjen. Najpomembnejša je izbira. Kosi mesa, pri katerih že na prvi pogled opaziš kakovost. Najboljši – in najdražji – gredo za dobre zrezke, vse drugo pa se z malce navdiha in ščepcem domišljije zakuha v odlični golaž, krepko juho, enolončnico, pretvori v pečenko, pašteto, medaljone in najrazličnejše dobrote. Pa mletje, suhomesni izdelki, pripravljene sezonske dobrote – pri dobrem mesarju se dobi vsemogoče.

Pljučna, bržola, pleče, stegno, križ ... Kaj je najboljšje? »V mesnici je bolj kot kos mesa pomembno, da veste, kaj želite pripraviti, in nam zaupate, da bo meso dobro,« pove Aljoša Erženičnik iz mesnice Petrin na Štihovi ulici 13, eden naših nadvse prijaznih sogovornikov. »Seveda vedno obstajajo kosi, ki so bolj zaželeni. Sploh ob razmahu priprave stejkov na žaru segamo v vitrini na kak konec pogostejše kot drugam. Ampak prava umetnost je tudi to, da se noben kos ne zavrže. Vedno se da kaj dobrega skuhati ne glede na želje in na znesek, ki ste ga za meso pripravljene odšteti.

**»PRAVA UMETNOST
JE TO, DA SE NOBEN
KOS NE ZAVRŽE.«
ALJOŠA ERŽENIČNIK, MESNICA PETRIN**

NI ŠE KONEC.
OBRNITE STRAN!

»CUTITI
MORAŠ, DA SI
DOBIL DOBRO
STVAR IN DA SI
DOBRODOŠEL.«
MARTIN MIHIC, I
MESNICA KRUSIČ

Mi pokrijemo praktično vse: od uležanih kosov do suhega mesa in sezonskih specialitet. Vedno pa je prvi kriterij kakovost mesa.«

Dober mesar ali prodajalec – vlogi se včasih podvajata, včasih ne – je v mesnici zelo pomemben. Je tisti, ki svetuje, ki si za stranko vzame čas, ki jo sčasoma spozna in ve, kaj ji še lahko ponudi. Če se je v starih časih splačalo poznati mesarja, da je odrezal kak lepši kos, se ga danes zato, ker zna izbrati kaj prav za vaš okus. Odgovor, zakaj pridejo kupci prav v določeno mesnico, med našim pogovorom mimogrede dobimo kar od naslednje stranke, povsem po naključju dobre znanke s TV-zaslonov, Rosvite Pesek. »Tako kot jaz točno vem, da bom dobila najboljšo, domačo, preverjeno meso, tudi on že točno ve, kaj imamo pri nas radi. Razumeva se in veva, da morava biti oba zadovoljna, da se bova dobre volje srečala tudi naslednjič,« navrže z nasmehom in v isti sapi naroči »nekaj res dobrega, takega, da ne bodo sorodniki na Štajerskem rekli, da jim iz Ljubljane ne morem prinesiti še boljšega mesa, kot ga imajo tam«.

Osebnosti izpovedi in občutek, da nikakor nisi le številka pri pultu, so stalnica dobrih mesnic. »Pa ne danes, ko ni naše najbolj priljubljene prodajalke in sva tukaj samo dva moška,« se na drugi priljubljeni ljubljanski lokaciji za mesojedce, pri

Krušiču na Bezenškovi ulici 11, smeji še en sogovornik, Martin Mihic. V družinski mesnici, ki slovi po konjskem mesu in pristnem odnosu s strankami, se je po lastnih besedah znašel bolj po naključju. »Ja, dejansko se zgodi, da se pogovarjamo kot stari prijatelji,« pojasnjuje v družbi še enega dobrovoljnega sodelavca, Romana Urbanije. »Ne pravim, da je vedno zabavno, če ti tudi ob najbolj nenavadnih urah in dnevih zvozi telefon, ampak to je zelo jasno sporočilo: ljudje ti zaupajo, kupiti hočejo meso ali pa si privoščiti malico v kuhinji poleg tebe in ne kar kjerkoli. Vajeni so konjskega mesa in izdelkov po naših klasičnih recepturah, pa tudi tega, da lahko pridejo poklepetat. Najbrž je tako v vsakem uspešnem poslu, ampak vsaj za našega lahko to potrdim iz prve roke: če si pripravljen

Drugače zaradi vere ali okusa

Poleg dobrih klasičnih mesnic se v Ljubljani – enako kot v večjih odprtih, pisanih mestih – pojavljajo tudi druge, specializirane. Na začetku Ižanske ceste lučaj od Karlovškega mostu kupce sprejemajo v mesnici Atlas. Tam ob delikatesah in različnih turških specialitetah ponujajo »halal« sveže in sušeno meso (tudi priljubljeno pastrmo). Mesnica z izdelki, primernimi za muslimane, je založena in dobro obiskana. Med strankami najdete tiste, ki drugje mesa ne smejo izbrati zaradi vere, pa tudi kupce, ki pridejo preprosto zato, ker so jim všeč ponudba in okusi.

priiti k nam v mesnico in pošteno plačati, potem si zasluži tudi primerno postrežbo. Čutiti moraš, da si dobil dobro stvar in da si dobrodošel.«

Kljub razraščanju supermarketov v našem mestu ima skoraj vsak mestni okoliš še vedno svojo mesnico z zvestimi kupci, ki je ne bi zamenjali za nobeno drugo. Tudi na tržnico je treba včasih pohiteti že zjutraj, da se postavimo v vrsto za lep kos krače ali sveža jetrca. Dober mesar točno ve, kateri kos bo najprimernejši za pečenko in koliko ga mora odrezati, poleg tega pa povpraša tudi po zdravju in poklepetu o vremenu. To pa je tudi najboljša začetna točka za dobro kosilo in lepo življenje v mestu, kjer znamo ceniti trud lokalnih pridelovalcev in ponudnikov hrane.

V PLEZALNEM
CENTRU
LJUBLJANA, KI
LETOS PRAZNUJE
10-LETNICO, JE
NA VOLJO 1580
KVADRATNIH
METROV
PLEZALNIH
POVRŠIN S 334
SMERMI IN 320
OZNAČENIMI
BALVANI.

NAVZGOR IN NAPREJ

MIHA ŠTAMCAR

Z balkona dvorane Severna Triglavska stena lahko z orlovske perspektive opazujemo plezalke in plezalce, ki se kot gamsi vzpenjajo po stenah, visokih do 17 metrov. Varno privezani ubirajo različne poti po barvnih oprimkih in premagujejo duhovito poimenovane smeri, ki so jih zacrtali njihovi soplezalci. Označujejo jih tablice s težavnostno stopnjo in imeni, kot so Neverest, Čunga-lunga čigumi in Zelene so bile te oči. Živahno je tudi v dvorani Mali Triglav in balvan-ski dvorani Galerije Triglavske Bistrice,

po stenah ogrevalne dvorane Kuža pazi pa spretno kot pajki plezajo najmlajši obiskovalci Plezalnega centra Ljubljana na Pesarski ulici 10, v zelenem predelu Štepanjskega naselja.

»Plezalni center smo zasnovali za rekreativne plezalce in kot učni poligon za vse generacije. Zato imamo zanje pripravljene tudi različne programe,« pravi Matjaž Jeran, trener športnega plezanja, alpinistični inštruktor, gorski vodnik ter idejni vodja in direktor Plezalnega centra Ljubljana. Začetniki se lahko oglasite na spoznavnem začetnem tečaju plezanja, kjer se boste naučili prvih varnih korakov na navpičnih stenah. Družinam, ki rade aktivno preživljajo prosti čas, je namenjena Plezalna pokušina. Otroci lahko že pred četrtem letom začnejo z mini plezalnimi igrami, v Plezalnem centru pa lahko preživljajo tudi šolske

počitnice in praznujejo rojstne dneve. »Za otroke in mladino organiziramo poletne taborne, naravna plezališča pa obiskujemo tudi z bolj izkušenimi plezalci. Ukvarjamo se z vsemi vrstami plezanja, s prilagojenimi programi pa se posvečamo tudi slepim, gluhim in gibalno oviranim osebam. Poleg tega prirejamo še predavanja, predstavitev knjig in koncerte.«

Predvidoma prihodnje leto bo MOL v Športnem parku Svoboda zgradila nov plezalni center, ki bo namenjen predvsem programom teknovalnega športa in trenin-gom plezalne reprezentance. »To bo odlična dopolnitev programov za prosto plezanje. Ta šport se razvija, plezalcev je čedalje več, tudi potrebe po kakovostnih plezalnih šolah so večje. Drug drugemu pomagamo, saj bomo tako svoje znanje lažje prenesli na vse, ki želi-jo plezati,« meni Jeran.

Dejavnosti, ki jih ponuja Plezalni center Ljubljana, si lahko ogledate na spletni strani **plezalnicenter.si**. Tam so podrobneje predstavljeni tudi njihovi programi za male in velike plezalce. V Plezalnem centru si lahko izposodite tudi vso plezalno opremo.

PLEZALNI CENTER LJUBLJANA

LPP 5, 9, 13, 24 – postajališče Emona

BICIKELJ – Litijska cesta 53

INDIJA KOROMANDIJA V LJUBLJANI

Vsak od nas si po svoje predstavlja Indijo Koromandijo, pravljico deželo, v kateri je vsem dobro. O njej bodo pripovedovale tudi zgodbe 26. Pripovedovalskega festivala, ki bo med 17. in 25. marcem potekal v Cankarjevem domu na Prešernovi cesti 10 in na Vodnikovi domačiji Center na Stritarjevi ulici 7. Festivalski dogodki so namenjeni otrokom in odraslim, ki jih še vedno očarajo domišljajske in resnične zgodbe z vsega sveta, v katerih lahko vsak najde delček sebe. Pripovedovali jih bodo sami mojstri besede in glasbe, osrednji gost festivala pa bo indijski performer Abishek Thapar. Program festivala si oglejte na spletni strani **cd-cc.si**, kjer si lahko priskrbite tudi vstopnice.

Bobri za prijateljstvo

Osrednja tema letošnjega festivala Bobri, ki je posvečen kulturno-umetniški vzgoji, bo Drugi in jaz. Otroci in mladi bodo na gledaliških, filmskih, plesnih, pripovedovalskih in glasbenih prireditvah, radijskih igrah, delavnicah, ogledih in drugih dejavnostih spregovorili o tovarištvu, sodelovanju, pravičnosti, odgovornosti, povezovanju ter skrbi za skupnost in prostor, v katerem živimo. Festival se bo začel 25. marca v Slovenskem mladinskem gledališču s Podvodnim koncertom v produkciji Plesnega Teatra Ljubljana, končal pa se bo 15. aprila v Kinu Šiška z razgibano koncertno predstavo Godalkanje v produkciji Društva za eno glasbo. Program festivala si oglejte na spletni strani **bobri.si**, brezplačne vstopnice pa lahko prevzamete v soboto, 18. marca, med 11. in 14. uro v Klubu Slovenskega mladinskega gledališča na Vilharjevi cesti 11.

Festival glasbenih odkritij

Mednarodni festival in glasbena konferenca MENT Ljubljana, ki se bo med 29. in 31. marcem dogajal v Kinu Šiška na Trgu prekomorskih brigad 3 in številnih drugih lokacijah po mestu, je ena najpomembnejših prireditev glasbene industrije v zahodnobalkanski regiji. Privablja izkušene in vplivne glasbene profesionalce z vsega sveta, ki se pridejo v Ljubljano družiti, povezovati, širiti svoje znanje ter odkrivati trende in potencialne nove zvezde. Poleg številnih predstavitev in pogovorov bo na festivalu letos nastopilo kar 77 glasbenih izvajalcev. Mnogi med njimi prihajajo iz Estonije, Latvije in Litve, saj se MENT tokrat osredotoča na baltiške države. Program konference in koncertov si oglejte na spletni strani **ment.si**, kjer lahko tudi kupite vstopnice.

SPOMINI NA SREČANJA

Ljubljane, kot je nekoč bila, se spominja razstava Poti srečevanja, ki si jo lahko do 4. junija ogledate v Galeriji »S« na Ljubljanskem gradu. Iz bogate fotografske zbirke Muzeja novejših zgodovine so predstavljeni motivi srečanj na javnih prostorih, ki prikazujejo mestni vsakdanjik v različnih obdobjih 20. stoletja, pa tudi odmevne dogodke, ki so zaznamovali slovensko zgodovino. Prek izbranih fotografij se lahko sprehodimo po ljubljanskih trgih, parkih, ulicah in drugih prostorih v čase, ki ostajajo samo še spomin. Vstop na razstavo je prost.

Znameniti ljubljanski boem spet na odru SNG Drama Ljubljana

Ivan Mrak je bil izjemno ustvarjalen pisatelj, dramatik, esejist in igralec, ki se je na začetku 20. stoletja kot najmlajši sin rodil v družini uglednega ljubljanskega gostilničarja Valentina Mraka. Po njej se še zdaj imenuje hotel Mrak na Rimski cesti 4. Zelo samosvoj, ekscentričen in karizmatičen upornik je bil znan po pisanju himničnih tragedij. Dve sta bili pred več desetletji uprizorjeni tudi v Drami, sicer pa velja njegova dramatika za spregledano, neuprizarjano in neupravičeno odrinjeno. Predstava Mrakijada po trilogiji Rimljanovina in drugih Mrakovih besedilih ga bo 21. marca ponovno vrnila na Veliki oder ljubljanske Drame na Erjavčevi ulici 1. Družinsko sago o družbenem in človeškem razsulu, v kateri igra 18 vrhunskih igralk in igralcev, režira Nina Rajić Kranjac, ki je skupaj s Tiborjem Hrsom Pandurjem tudi soavtorica priredbe. Vstopnice za ogled krstne uprizoritve in ponovitev si zagotovite na spletni strani **drama.si**.

Revija za sladokusce

Poleg revije, ki jo pravkar prebirate, je pred kratkim izšla tudi druga številka revije Gourmet Ljubljana. Namenjena je vsem, ki radi v mestu pojedete kaj dobrega, pripravljenega z lokalnimi sestavinami ter brezmejno ustvarjalnostjo naših kuharskih mojstrov. Zanimivi prispevki o nabiralništvu, fermentaciji, urbanem čebelarstvu, vinskih zgodbah in svetovnih kuhinjah, ki so se ustale v Ljubljani, so opremljeni s slastnimi fotografijami. Revijo lahko kupite v spletni trgovini **shop.visitljubljana.com** ali v prodajalni TIC Ljubljana na Adamič-Lundrovem nabrežju 2.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

BEŽIGRAD

Demenca

MOL v sodelovanju z Alzheimerjem Slovenija – društvom Spominčica organizira brezplačno predavanje o demenci. Na njem boste dobili splošne informacije o demenci: kaj so prvi znaki, kako se postavi diagnoza, kako komunicirati z dementnimi osebami in kako ravnati preventivno. Predstavili bodo tudi društvo Spominčica. Več informacij dobite na spletni strani [spomincica.si](#).
28. marca ob 17.30
Dunajska cesta 101, sejna soba

CENTER

Možganski fitnes - učinkovite vaje za boljši spomin

Mednarodna trenerka spomina Jasmina Lambergar iz Centra za urjenje spomina vas bo naučila tehnik za boljše pomnjenje ter z vajami za boljši spomin razgibala vaše možgane. Predavanje za vse generacije je brezplačno.
12. aprila ob 18. uri
Štefanova 11, sejna soba

ČRNUČE

Naših 10 let

Medimursko kulturno-umetniško društvo Ivan Car ob 10-letnici delovanja prireja kulturno-umetniško prireditev Naših 10 let. Nastopile bodo vse aktivne skupine pod okriljem društva in povabljeni gosti.
24. marca ob 18. uri
Kulturni dom Črnuče, Dunajska 367, dvorana

DRAVLJE

Regatna pravila

Jadralni klub Odisej vabi na brezplačno predavanje

mednarodnega sodnika Andraža Koželja.

17. marca ob 18. uri
Dom krajanov Dravlje, Draveljska 44, mala dvorana

GOLOVEC

Šola zdravja - skupina Štepanjsko naselje

Vabljeni na jutranjo telovadbo na prostem, namenjeno vsem generacijam.

Vsak delovni dan od ponedeljka do petka ob 8. uri
Športno igrišče med Parmsko ulico in trgovino Mercator

JARŠE, SOSTRO

Temeljni postopki oživiljanja in prikaz uporabe defibrilatorja

Defibrilator je aparat, s katerim lahko rešimo življenje človeku s srčnim zastojem. Na brezplačni delavnici vas bodo naučili pravilne uporabe aparata, člani Društva študentov medicine pa bodo v okviru projekta Misli na srce izvajali brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola. Delavnica je namenjena vsem generacijam. Več informacij dobite na številki 01/306 48 36.

Jarše: 6. aprila ob 18. uri
Sedež ČS Jarše, Kvedrova cesta 32, sejna soba
Sostro: 30. marca ob 18. uri
Podlipoglav 19, sejna soba

POLJE

Za čisto Ljubljano

ČS Polje v sklopu tradicionalne akcije Za lepšo Ljubljano organizira čistilno akcijo. Več informacij dobite na številki 01 306 46 16 ali e-naslovu mol.polje@ljubljana.si.
1. aprila 2023 ob 9. uri
Zbirna mesta bodo objavljena

na spletni strani ČS Polje in FB-strani ČS Polje.

POSAVJE

Pozdrav pomladi, prireditev s kulturnim programom

Predstavili se bodo pevec narodne in zabavne glasbe Marjan Zgonc, učenci OŠ Danile Kumar, folklorna skupina Kolovrat in glasbena skupina Kolovrat. Po koncu programa bomo vsi skupaj še malo poklepetali in se osvežili ob soku ter okrepčali s sladkim in slanim pecivom.
16. marca ob 17. uri
Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, dvorana v kleti

ROŽNIK

Pogovorna skupina - Medgeneracijsko društvo Tromostovje

Temeljna dejavnost skupine je usmerjen pogovor o vsebinah, ki nas povezujejo in temeljijo na življenjskih izkušnjah. Udeležba je brezplačna in prostovoljna, vključi se lahko vsakdo, ki si želi druženja in pogovora. Več informacij na FB-strani Medgeneracijsko društvo Tromostovje, e-naslovu drustvotromostovje@gmail.com ali telefonski številki 031/670 337 (gospa Anja).

Vsak ponedeljek med 15. in 18. uro
Sedež ČS Rožnik, Viška cesta 38

ŠENTVID

Mobilni mladinski center Ljuba in Drago v Šentvidu

Mladi zmaji vabijo mlade na druženje in prostočasne aktivnosti.
Vsak torek med 13. in 17. uro
Ljudski dom Šentvid, Prušnikova 99

ŠMARNNA GORA

Potopisno predavanje - Tibet

Popotnik Matej Košir bo predstavil potovanje z vlakom od Pekinga do Lhase ter z manjšim avtobusom med budistične samostane v osrčju veličastnega Tibeta pa vse do baznega tabora pod Everestom, kjer se odprejo čudoviti pogledi na prostranstva Himalaje in njene osematisočake. Potovanje je končal v prestolnici Nepala Katmanduju, ki je zaradi čudovite arhitekture pod zaščito Unesca. Več informacij: Knjižnica Gameljne, 01/308 52 50.
16. marca ob 19.30
Dom krajanov, Srednje Gameljne 50, dvorana

TRNOVO

Kulturni dogodek ob dnevu žena in materinskem dnevu

V programu, ki je zasnovan medgeneracijsko, bodo sodelovali pevci DU Trnovo, učenci OŠ Livada, instrumentalna skupina Marostarski štoplci ter pesnica Nada Mihelčič.
23. marca ob 16. uri
Sedež ČS Trnovo, Devinska 1b, dvorana, 2. nadstropje

Kjer so ljudje, tam so zgodbe. In na avtobusih ne manjka ne enih ne drugih. Iz nekaterih se lahko veliko naučimo, ob drugih pa od srca nasmejimo.

ZGODBE Z BUSA

Avtobusi imajo radi recitiranje

Včasih je voznikom težko opisati vrsto okvare ali najti ustrezno besedo za opis postopka, ki so ga izvedli, da so odpravili težavo na avtobusu. Zato se njihovi sodelavci ob sprejemanju sporočil o okvarah kdaj tudi nasmejijo. Usta so se jim razlezla v nasmeh tudi ob simpatičnem poročanju voznika o resetiranju avtobusa: »Na kontrolni plošči se mi je prižigala rdeča lučka. Ko pa sem avtobus recitiral, se je popravil in normalno delal naprej.«

Avtobus, ki ve, kje je Ambrožev trg

Vozniki enega izmed avtobusov, ki je vozil na liniji mimo Ambroževega trga, so tehnični ekipi redno poročali o tem, da se vrata na vseh postajališčih zapirajo brez težav, le na postajališču Ambrožev trg se nikakor nočejo zapreti. Vedno, ko je avtobus po sporočeni napaki pripeljal v remizo, so ga mehaniki temeljito pregledali, a na mehanizmu niso zaznali nikakršnih nepravilnosti. Sprva so menili, da se vozniki šaliijo, ker pa so se pritožbe nadaljevale, servisni ekipi ni preostalo drugega, kot da se prav s tem avtobusom odpelje na teren. Tam so začuden ugotovili, da avtobus dejansko ve, kje je Ambrožev trg, saj so se vrata brezhibno odpirala in zapirala na vseh postajališčih, le na Ambroževem trgu se nikakor niso hotela zapreti ne glede na to, kaj so naredili. Na koncu so ugotovili, da vzrok tiči v naklonu cestišča na Ambroževem trgu in zračnosti hidravlike, ter skrivnostno okvaro odpravili.

Strokovnjak za vse

Ko današnjim avtobusom odpove elektronika, zablokirajo tudi zavore, zato vozila ni mogoče premakniti niti za ped. Nekoč je avtobus po odpovedi elektronike obstal ravno na prehodu za pešce v bližini Gospodarskega razstavišča. Ob prihodu intervencijske servisne ekipe se je tam pojavil tudi starejši gospod, ki je, misleč, da so avtobusi še zmeraj taki kot pred 20 leti, ko je še delal v Avtomontaži, svetoval serviserju: »Spravi tega voznika k pameti! Pravi, da ne more premakniti avtobusa.« Serviser mu je odgovoril: »Saj ga res ne more.« Gospod pa mu je ogorčen odvrnil: »Ne morem verjeti, da si tudi ti tako neumen, da mu verjameš!«

Sam svoj redar

Vozniki srečajo tudi veliko ljudi z zanimivimi zamislimi. Nekoč avtobus ni mogel zapreti vrat in speljati s postaje samo zato, ker je neka gospa stala med vrati in kar iz notranjosti vozila krmila golobe. Dolga leta pa se je po ljubljanskih ulicah prevažal gospod, ki je s sprehajalno palico delal red na avtobusih. Po vstopu na avtobus si je pot lepo utiral z mahanjem svoje palice, ki je včasih zadela tudi nič hudega sluteče sopotnike.

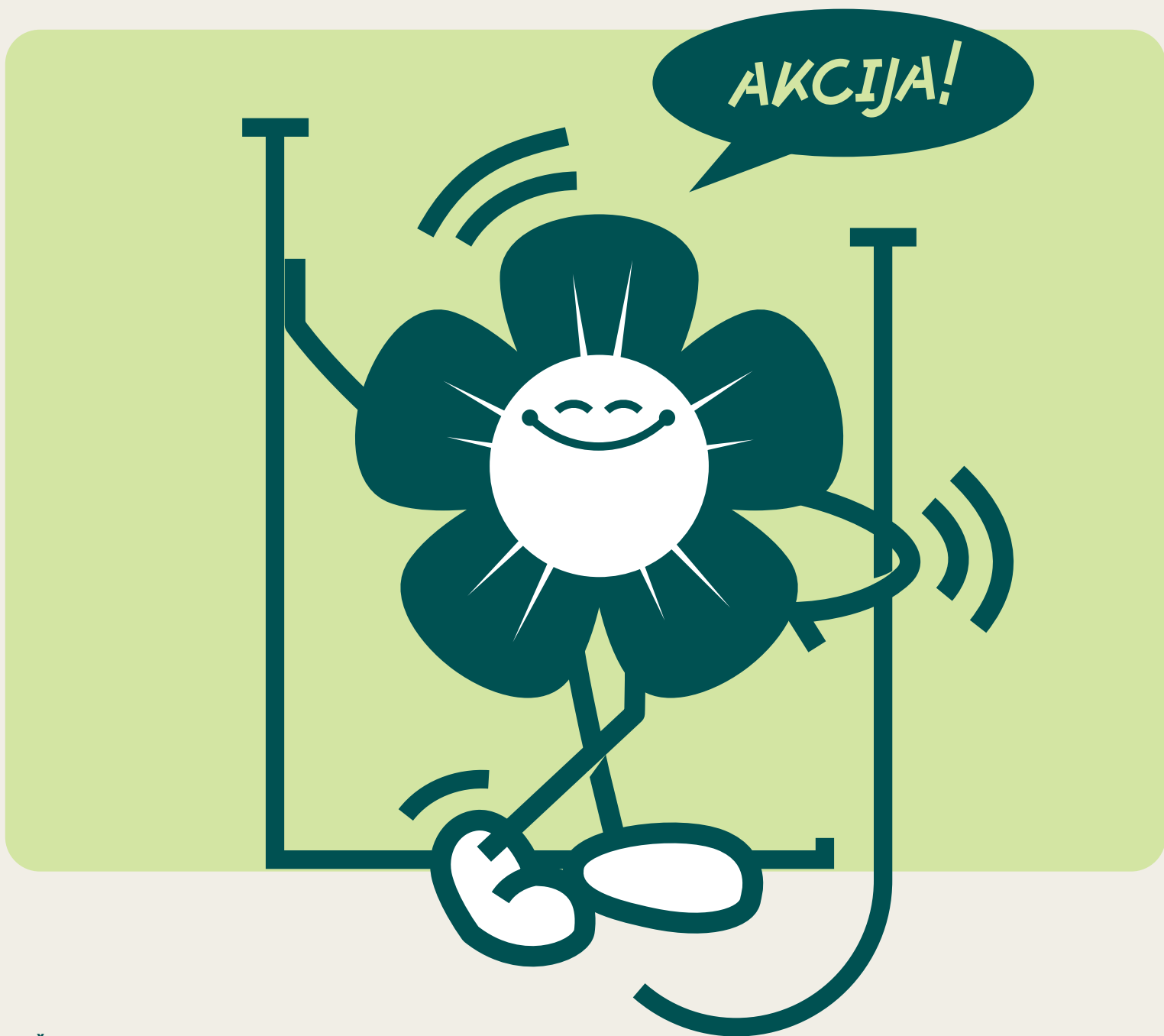
Redoljubni (nepovabljeni) gost

Nekega jutra je sodelavce LPP na ploščadi, kjer so ponoči parkirani avtobusi, presenetil nenavaden prizor. Pred srednjimi vrati enega izmed avtobusov so bili vestno zloženi športni copati. V notranjosti so nato našli mladeniča, ki je sladko spal na sedežih. Celo tako zelo trdno, da jim ga ni uspelo zbuditi, zbudil se je šele po posredovanju intervencijske službe.

BODI Z NAMI
22. 3. – 22. 4. 2023

Mestna občina
Ljubljana

VEČ O AKCIJI
NAJDEŠ TUKAJ

**ZA LEPŠO
LJUBLJANO**

ljubljana.si